

Constituirea carierei didactice a profesorului Alexandru V. Boldur: Culegere de documente

Cornea, Sergiu; Lungu, Polina

Veröffentlichungsversion / Published Version

Monographie / monograph

Empfohlene Zitierung / Suggested Citation:

Cornea, S., & Lungu, P. (2022). *Constituirea carierei didactice a profesorului Alexandru V. Boldur: Culegere de documente*. Cahul. <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-79348-6>

Nutzungsbedingungen:

Dieser Text wird unter einer CC BY Lizenz (Namensnennung) zur Verfügung gestellt. Nähere Auskünfte zu den CC-Lizenzen finden Sie hier:

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.de>

Terms of use:

This document is made available under a CC BY Licence (Attribution). For more information see:

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

**UNIVERSITATEA DE STAT
„BOGDAN PETRICEICU HASDEU”
DIN CAHUL**

SERGIU CORNEA, POLINA LUNGU

**CONSTITUIREA CARIEREI
DIDACTICE A PROFESORULUI
ALEXANDRU V. BOLDUR**

CULEGERE DE DOCUMENTE

CAHUL 2022

**UNIVERSITATEA DE STAT
„BOGDAN PETRICEICU HASDEU”
DIN CAHUL**

SERGIU CORNEA, POLINA LUNGU

**CONSTITUIREA CARIEREI
DIDACTICE A PROFESORULUI
ALEXANDRU V. BOLDUR
CULEGERE DE DOCUMENTE**

CAHUL 2022

Aprobat spre publicare:

- Catedra Istorie și Teoria Educației a Facultății de Științe Umaniste și Pedagogice, proces-verbal nr. 10 din 22 februarie 2022.
- Comisia Metodico-Științifică a Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, proces-verbal nr. 01 din 23 februarie 2022.

Recenziți:

Ion Șișcanu, doctor habilitat în istorie, profesor universitar, Institutul de Istorie al Academiei de Științe a Moldovei.

Snejana Cojocari-Luchian, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul.

**Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții
din Republica Moldova**

Cornea, Sergiu.

Constituirea carierei didactice a profesorului Alexandru V. Boldur: Culegere de documente / Sergiu Cornea, Polina Lungu; Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul. – Cahul: S. n., 2022 (Centrografic). – 107 p.

Bibliogr.: p. 105-106. – 150 ex.

ISBN 978-9975-88-081-7.

378.091(092)

C 72

DOI: 10.5281/zenodo.6371024

© Sergiu Cornea, Polina Lungu
© Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul

CUPRINS

STUDIU INTRODUCȚIV	10
Doc. 1. <i>Copia înștiințării Ministerului Instrucțiunii către Facultatea de Teologie din Chișinău în care se solicită a se pronunța asupra cererii lui Alexandru Boldur din 13 aprilie 1927 privind susținerea conferințelor despre „Istoria Basarabiei și chestia basarabeană” la Facultatea de Teologie și la Facultățile de Drept și de Litere din Iași</i>	21
Doc. 2. <i>Copia adresei Ministerului Instrucțiunii Publice nr. 74763 din 15 iunie 1931 către Rectoratul Universității din Iași în care se solicită definitivarea lui Alexandru Boldur în postul de conferențiar</i>	23
Doc. 3. <i>Adresa nr. 277 din 24 iunie 1931 a Decanului Pr. Cicerone Iordăchescu înaintată către Rectorul Universității din Iași prin care se solicită convocarea Consiliului Facultății și Senatului universitar pentru îndeplinirea formalităților legale privind definitivarea Dlui conferențiar suplinitor Alexandru Boldur</i>	24
Doc. 4. <i>Proces-verbal nr. 39 din 30 iunie 1931 al ședinței Senatului universitar din Iași întrunit cu Consiliul profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău în vederea îndeplinirii art. 90 din Legea învățământului superior, în baza adresei Dlui Ministru al Instrucțiunii (nr. 74769 din 15 iunie 1931) înregistrată sub nr. 1164/1931), prin care se solicită definitivarea lui Alexandru Boldur în postul de conferențiar la Facultatea de Teologie din Chișinău</i>	26

- Doc. 5.** *Raportul celor cinci profesori ai Facultății de Teologie (Decan Pr. Cicerone Iordăchescu, plus patru profesori) prin care propun avansarea lui Alexandru Boldur în postul de conferențiar definitiv. Raportul a fost înregistrat la Universitatea din Iași la primire cu nr. 1252 din 30 iunie 1931.....* **31**
- Doc. 6.** *Opinia separată a Arhimandritului Iuliu Scriban prin care face cunoscut faptul că nu este de acord cu definitivarea lui Alexandru Boldur în postul de conferențiar universitar.....* **34**
- Doc. 7.** *Copia adresei Ministerului Instrucțiunii Publice și Cultelor, nr. 104785 din 29 iulie 1931, către Domnul Decan al Facultății de Teologie din Chișinău prin care se aduce la cunoștință definitivarea lui Alexandru Boldur în postul de conferențiar în conformitate cu dispozițiile art. 90 din Legea învățământului superior.....* **36**
- Doc. 8.** *Extras după procesul verbal nr. 34 din 17 februarie 1932 al ședinței Consiliului profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău cu privire la cele două cereri ale conferențiarului universitar Alexandru Boldur prin care solicită ca, potrivit adresei nr. 270 primită de la Rectorat, să fie avansat la rangul de profesor agregat.....* **37**
- Doc. 9.** *Extras din procesul verbal nr. 26 din 8 martie 1932 al Senatului universitar din Iași în care Senatul își însușește cererea Consiliului Facultății de Teologie, în ce privește ridicarea conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” la rangul de catedră.....* **41**

- Doc. 10.** *Proces-verbal nr. 36 din 21 aprilie 1932 al Ședinței Senatului universitar din Iași întrunit cu Consiliul profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău prin care se cere ridicarea la rangul de catedră a conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” și a titularului ei, Dl conferențiar Alexandru Boldur, la rangul de profesor agregat.....* **43**
- Doc. 11.** *Referat asupra lucrărilor lui Alexandru Boldur.....* **49**
- Doc. 12.** *Declarația lui Alexandru Boldur din 25 mai 1932 prin care își asumă responsabilitatea de a nu solicita majorarea salariului, în cazul avansării la rangul de profesor agregat, decât atunci când bugetul va permite acest lucru.....* **53**
- Doc. 13.** *Extras din procesul verbal din 26 mai 1932 al ședinței Consiliului profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău, privind transformarea în catedră a conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” și avansarea conferențiarului definitiv Alexandru Boldur la rangul de profesor agregat.....* **54**
- Doc. 14.** *Extras din procesul verbal nr. 42 din 4 iunie 1932 al Senatului universitar din Iași privind avansarea conferențiarului definitiv Alexandru Boldur în postul universitar profesor agregat la catedra „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” de pe lângă Facultatea de Teologie din Chișinău.....* **57**

- Doc. 15.** *Adresa Ministerului Instrucțiunii, al Cultelor și Artelor către Rectorul Universității din Iași și către Decanul Facultății de Teologie din Chișinău cu privire la transformarea pe 20 iulie 1932 a conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” de la Facultatea de Teologie din Chișinău în catedră cu aceeași titulatură, iar titularul conferinței, conferențiarul definitiv Alexandru Boldur, a fost numit pe aceeași dată profesor agregat la catedra menționată anterior.....* **60**
- Doc. 16.** *Adresa Ministerului Instrucțiunii, al Cultelor și Artelor către Rectorul Universității din Iași cu privire la recunoașterea dreptului la două gradații a lui Alexandru Boldur pentru activitatea în sistemul de învățământ rusesc și pentru cel românesc.....* **62**
- Doc. 17.** *Copia cererii lui Alexandru Boldur adresată Decanului Facultății de Teologie din Chișinău în vederea înaintării solicitării de avansare la rangul de profesor titular către Facultatea de Teologie.....* **63**
- Doc. 18.** *Copia avizului în care se solicită convocarea profesorilor titulari ai Consiliului profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău pentru a discuta cererea de înaintare la gradul de profesor titular a profesorului agregat Alexandru Boldur.....* **64**
- Doc. 19.** *Copia procesului-verbal al ședinței speciale din 25 noiembrie 1936 în vederea înaintării unui profesor titular pentru întocmirea raportului asupra activității didactice și a lucrărilor științifice publicate în timpul celor patru ani și jumătate de*

- către Alexandru Boldur, perioadă în care activează ca profesor agregat.....* **65**
- Doc. 20.** *Copia avizului în care se solicită convocarea profesorilor titulari ai Consiliului profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău pentru a discuta referatul profesorului Ștefan Ciobanu privitor la ridicarea la rangul de profesor titular a profesorului agregat Alexandru Boldur.....* **69**
- Doc. 21.** *Proces-verbal al ședinței speciale din 9 decembrie 1936 cu privire la discutarea raportului asupra activității didactice și a lucrărilor științifice publicate de către Alexandru Boldur în timpul celor patru ani și jumătate, perioadă în care activează ca profesor agregat, raportul fiind întocmit de către profesorul titular Ștefan Ciobanu.....* **70**
- Doc. 22.** *Copia referatului lui Alexandru Boldur în care menționează faptul că a solicitat procurarea actelor sale de studii în original, dar nu i-au fost eliberate pe motiv că nu existau în arhivă.....* **75**
- Doc. 23.** *Adresa nr. 3426 din 13 decembrie 1936 a Decanului Facultății de Teologie din Chișinău N. Popescu-Prahova către Rectorul Universității din Iași în vederea înaintării Senatului universitar a chestiunii avansării profesorului agregat Alexandru Boldur la rangul de profesor titular.....* **77**
- Doc. 24.** *Adresa Decanului Facultății de Teologie din Chișinău N. Popescu-Prahova, nr. 11 din 9 ianuarie 1937, către Rectorul Universității din Iași prin care se anunță prezentarea dosarului lui Alexandru Boldur*

pentru avansarea la rangul de profesor titular..... **79**

Doc. 25. *Extras din procesul-verbal nr. 07 din 19 ianuarie 1937 cu privire la înaintarea profesorului agregat Alexandru Boldur la rangul de profesor titular la catedra „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”.....* **80**

Doc. 26. *Adresa nr. 404 din 26 ianuarie 1937 a Rectorului Universității Mihailene din Iași către Ministrul Instrucțiunii Publice, al Cultelor și Artelor în vederea prezentării dosarului lui Alexandru Boldur pentru avansarea la rangul de profesor titular la catedra „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” de la Facultatea de Teologie (Chișinău) a Universității Mihailene din Iași.....* **84**

Doc. 27. *Adresa nr. 799 din 12 martie 1937 a Decanului Facultății de Teologie din Chișinău către Rectorul Universității din Iași prin care se solicită înaintarea pe ordinea de zi a Senatului universitar chestiunea refuzului Ministerului de a executa decretul regal de numire a lui Alexandru Boldur în calitate de profesor titular.....* **86**

Doc. 28. *Memoriul lui Alexandru Boldur adresat Dlui Angelescu, Ministru al Educației Naționale, în vederea demonstrării convingerilor sale creștinești și naționaliste, și, nicidecum, comuniste.....* **88**

Doc. 29. *Adresa Ministerului Instrucțiunii, al Cultelor și Artelor către Rectorul Universității din Iași cu privire la avansarea lui Alexandru Boldur la rangul de profesor titular la catedra „Istoria*

<i>Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” a Facultății de Teologie a Universității din Iași. În partea stângă de sus adresa are la primire nr. 985 din 6 aprilie 1937.....</i>	95
Doc. 30. <i>Jurământul depus la 25 iunie 1937 de către Alexandru Boldur în calitate de profesor titular.....</i>	96
Doc. 31. <i>Formularul pentru verificare și control întocmit de către Decanul Facultății de Teologie din Chișinău N. Popescu-Prahova pe numele lui Alexandru Boldur.....</i>	97
Doc. 32. <i>Solicitarea lui Alexandru Boldur înaintată către Rectorul Universității din Iași privind amânarea reținerilor din salariu pentru achitarea datoriei contractate cu ocazia tipăririi lucrării sale „Istoria Basarabiei”</i>	99
Doc. 33. <i>Copia adresei înaintate Ministrului Instrucțiunii, Educației Naționale, Cultelor și Artelor de către Alexandru Boldur în vederea menținerii fără schimbare a hotărârii inițiale a Ministerului privind anularea datoriei față de Facultatea de Teologie.....</i>	100
Doc. 34. <i>Adresa Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor către Rectorul Universității din Iași prin care se informează că Alexandru Boldur a fost numit Director al Institutului de Istorie Națională „A. D. Xenopol” de pe lângă Universitatea din Iași.....</i>	104
BIBLIOGRAFIE.....	105

STUDIU INTRODUCŢIV

Alexandru Boldur este unul dintre „slujitorii fideli ai zeiței Clio”¹, profesorul basarabean care a insuflat discipolilor săi interesul pentru studierea istoriei.

Lucrarea de față are atât caracter didactic, cât și caracter științific și este dedicată lui Alexandru Boldur, fiind constituită din două părți.

Prima parte a lucrării conține relatarea într-o succesiune logică a etapelor parcurse în cariera didactică de către profesorul basarabean în perioada interbelică.

Avansarea sa de la o treaptă la alta în demersul profesional a avut loc într-un context dificil, fapt demonstrat mai detaliat în cadrul mai multor studii elaborate până în prezent, care pot fi consultate. Culegerea de documente propusă extinde posibilitatea de informare cu privire la personalitatea lui Alexandru Boldur în corelare cu studiile publicate anterior. Prin urmare, ar servi și ca o completare a acestora.

Totodată, amintim aici monografia consacrată profesorului basarabean „*Alexandru Boldur – simbol al identității naționale*”, care reflectă cât se poate de amplu aspectele privind ascensiunea în cariera didactică a lui Alexandru Boldur*.

¹ Petrencu A. *Alexandru Boldur – profund cunoscător al istoriei neamului*. În: Revista de istorie a Moldovei, 1992, p. 40.

* Lungu P. *Ascensiunea profesională a istoricului și profesorului Alexandru V. Boldur în cadrul Facultății de Teologie din Chișinău*. În: *Istoricul și istoria. Materialele conferinței științifice internaționale: „Alexandru Boldur – 130 de ani de la naștere, Leonid Boicu – 85 de ani de la naștere”*. Chișinău, 2 iunie 2016. Coord.: Gheorghe Cliveti, Gheorghe Cojocaru. Iași, Editura Junimea, 2018, ISBN 978-973-37-2180-2, pp. 374-391; Lungu P. *Activitatea istoricului și profesorului Alexandru Boldur la Iași*. În: Revista STUDIUM, IX / 2016, ISSN 2248 – 2164, ISSN – L 2248 – 2164, pp. 115-125; Lungu P. *Alexandru*

În acest context, menționăm faptul că sintezele, studiile și articolele de specialitate, presa, documentele de arhivă au o relevanță majoră în prezentarea unui portret amplu al personalității lui Alexandru Boldur.

Cea de-a doua parte a lucrării prezintă o colecție de documente cu privire la ascensiunea academică a profesorului Alexandru Boldur, începând cu obținerea titlului de conferențiar suplinitor și continuând până la rangul de profesor titular.

Documentele colectate spre publicare în lucrarea de față se păstrează la Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Iași, fond Rectorat, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Pentru întregirea lucrării, am apelat la documentele de arhivă depozitate la Arhivele Naționale ale României, Serviciul Arhive Naționale Istorice Centrale, fond personal Boldur Alexandru și la Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Iași, fond Alexandru I. Gonța, (1918-1977).

Limita cronologică inferioară a cercetării se referă la anul 1927, începutul activității didactice a lui Alexandru Boldur în calitate de cadru didactic la Facultatea de Teologie a Universității din Iași, cu sediul la Chișinău, iar limita cronologică superioară este anul 1948, an în care Alexandru Boldur a demisionat din postul de director al Institutului de Istorie Națională „A. D. Xenopol” din Iași.

Prin urmare, perioada examinată, în mare parte, se referă la anii 1927-1948, dar, după cum se observă, limita cronologică inferioară este coborâtă până la anul 1906, an în

care Alexandru Boldur devine student al Universității din Sankt Petersburg, Facultatea de Drept.

Metodologia cercetării se axează pe metoda retrospectivă, metoda cronologică, analiza de conținut a documentelor, analiza și sinteza cantitativă, documentarea științifică.

În scopul înțelegerii mai clare a conținutului documentelor de arhivă integrate în culegere, pentru început propunem cadrul cronotopic al formării profesionale și avansării în cariera didactică a lui Alexandru Boldur.

În acest mod, reușim să corelăm evoluția faptelor / evenimentelor descrise în documentele de arhivă cu perioada în care au avut loc.

1906 – Devine student al Universității din Sankt Petersburg, Facultatea de Drept.

1910 – Licențiat al Facultății de Drept a Universității din capitala Rusiei – Sankt Petersburg.

1912 – Licențiat al Institutului de Arheologie din același oraș.

1911 – Asistent la Facultatea de Drept a Universității din Sankt Petersburg.

1916 – Susține examenul de magistru în drept public la Universitatea din Sankt Petersburg.

1917 – Profesor docent la Facultatea de Drept a acestei Universități.

1918 – Profesor, șef de catedră la Institutul Juridic Superior din Sevastopol (Crimeea).

1921 – Director al Facultății Muncitorești nou-înființate, în locul Institutului, la Sevastopol.

1922-1924 – Consilier juridic în Comisariatul poporului pentru comerț exterior, la Moscova.

1924 – Repatrierea în România la 24 octombrie, trecând clandestin râul Nistru și predându-se grănicerilor români.

1925-1927 – Locuiește la Paris, unde efectuează

cercetări științifice legate de trecutul Basarabiei, după care revine în țară.

1927-1932 – Conferențiar la Facultatea de Teologie a Universității din Iași, cu sediul la Chișinău, disciplina Istoria Românilor.

1931 – Echivalarea diplomelor de studii și a titlurilor științifice anterioare de către Senatul Universității din Iași (recunoașterea titlului de docent, care implică și titlul de doctor în științe).

1932-1937 – Profesor agregat la Catedra de Istorie a Românilor, Facultatea de Teologie a Universității din Iași (Chișinău).

1937-1938 – Profesor titular la aceeași facultate.

1938-1947 – Profesor titular la Facultatea de Litere din Iași, Catedra de Istorie a Românilor.

1943-1948 – Director al Institutului de Istorie Națională „A. D. Xenopol” din Iași.

1947 – Pensionare din învățământul superior, înainte de termenul legal.

1948 – Demisionează din postul de director al Institutului „A. D. Xenopol” din Iași¹.

De asemenea, pentru a pătrunde mai lesne în conținutul documentelor selectate și propuse în prezenta lucrare, în continuare vom face o scurtă trecere în revistă**

¹ SANIC (Serviciul Arhive Naționale Istorice Centrale), fond Boldur Alexandru, dosar 1/4, f. 1-13; SANIC, fond Boldur Alexandru, dosar 1/5, vol. II, f. 24-36.

** Pentru detalii suplimentare, a se vedea, Lungu P. *Alexandru Boldur – simbol al identității naționale*. Galați: Editura Muzeului de Istorie Galați, 2020. ISBN 978-606-8769-30-1. Chișinău: Lexon-Prim; Galați: Editura Muzeului de Istorie Galați, 2020. (Colecția «Teze de doctorat» / coordonator: George Enache, ISBN 978-9975-3424-8-3; nr. 2). ISBN 978-9975-3424-7-6, 300 p. Monografia aprofundează biografia lui Alexandru Boldur și reprezintă un suport pentru lucrarea de față.

cu privire la ascensiunea academică a profesorului Alexandru Boldur.

Potrivit memoriilor și documentelor de arhivă, după mai mulți ani de aflare a sa în Rusia sovietică în perioada studenției, apoi în calitate de asistent universitar la Facultatea de Drept a Universității din Sankt Petersburg, Alexandru Boldur decide să se repatrieze în România cu scopul de a ocupa un post în învățământul universitar românesc. Într-o discuție cu Constantin Stere, acesta l-a atenționat pe Alexandru Boldur că va fi dificil să obțină un post didactic în România, afirmație care, de altfel, s-a adevărat.

Cu toate acestea, potrivit surselor de informare consultate, Alexandru Boldur reușește să ocupe postul de conferențiar suplinitor în cadrul Facultății de Teologie din Chișinău, parte componentă a Universității din Iași, înființată prin decizia Ministerului Instrucțiunii Publice din 6 septembrie 1926¹. Prin extrasul din *Legea pentru înființarea unor catedre universitare și pentru fixarea normelor tranzitorii*, promulgată la 21 aprilie 1927, se înființează catedrele universitare printre care și conferința *Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei*², lege publicată în Monitorul Oficial, nr. 91 din 28 aprilie 1927³.

Potrivit documentelor cercetate, Alexandru Boldur înaintează cererea sa către Ministerul Instrucțiunii, solicitând predarea conferințelor despre *Istoria Basarabiei și chestia basarabeană* la Facultatea de Teologie și la Facultățile de Drept și de Litere din Iași⁴. Prin urmare,

¹ *Arhivă istorică. Înființarea Facultății de Teologie la Chișinău*. În: „Cugetul”, Revistă de Istorie și Cultură, nr. 2, 2000, p. 55.

² *Arhivă istorică. Din istoria Facultății de Teologie din Chișinău*. În: „Cugetul”, Revistă de Istorie și Cultură, nr. 3 (31), 2006, p. 60.

³ DJANI (Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Iași), fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1354/1931, vol. II, f. 441.

⁴ DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1709/1937, f. 11.

Alexandru Boldur devine membru al corpului profesoral al Facultății de Teologie a Universității din Iași cu sediul la Chișinău, începând cu 1 mai 1927¹.

Conform documentelor de arhivă, Alexandru Boldur a ocupat postul de conferențiar la Facultatea de Teologie din Chișinău a Universității din Iași în perioada anilor 1927-1932². Cu privire la definitivarea lui Alexandru Boldur în postul de conferențiar, exista o adresă înaintată către Ministerul Instrucțiunii încă din 14 iunie 1930, răspunsul la aceasta fiind un refuz din cauza faptului că „fără docență” nu era posibil a fi definitivat în acest post³.

Corespunzător memoriilor, începând cu anul 1931, ministrul învățământului era Nicolae Iorga. Alexandru Boldur s-a deplasat la București pentru a discuta cu Nicolae Iorga despre faptul că este în continuare conferențiar suplinitor. Ulterior, directorul învățământului superior, profesorul Furtunescu, la indicația lui Nicolae Iorga, a pregătit un demers prin care, conform articolului 90 din Legea învățământului superior, Alexandru Boldur urma să fie numit în postul de conferențiar definitiv⁴.

După mai multe întruniri consecutive ale Senatului universitar din Iași și Consiliului profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău, dar și în baza adresei Ministerului Instrucțiunii Publice către Rectoratul Universității din Iași, nr. 74763 din 15 iunie 1931, în ședința din 30 iunie 1931 s-a votat în unanimitate definitivarea lui Alexandru Boldur în postul de conferențiar universitar⁵.

¹ DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr. 1354/1931, vol. II, f. 287 (față-verso).

² SANIC, fond Boldur Alexandru, dosar II/13, f. 2.

³ DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1354/1931, vol. II, f. 287.

⁴ Boldur A. *Memorii. Viața mea. Lumini și umbre*. București, Editura Albatros, 2006, pp. 179-180.

⁵ DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar

Mai târziu, către Decanul Facultății de Teologie din Chișinău parvine din partea Ministerului Instrucțiunii Publice și Cultelor adresa nr. 104785 din 29 iulie 1931 prin care se face cunoscut faptul că, potrivit Înaltului Decret Regal nr. 2762 din 27 iulie 1931, Alexandru Boldur a fost confirmat cu titlul definitiv la conferința *Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei* de la Facultatea de Teologie din Chișinău, conform articolului 90 din Legea învățământului superior¹.

Următorul nivel al ascensiunii în carieră către care tindea Alexandru Boldur era cea de profesor agregat. Potrivit memoriilor sale, în anul 1932 Nicolae Iorga devine prim-ministru și în perioada mandatului său a fost adoptată în parlament o nouă lege a învățământului superior, care preconiza ca toți conferențiarilor definitivi la acel moment să fie avansați la rangul de profesor agregat, iar conferințele acestora să fie transformate în catedre².

Astfel, în prima parte a anului 1932, începând cu luna februarie și continuând până în luna iunie, se desfășoară mai multe ședințe consecutive în cadrul cărora este convocat atât Consiliul profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău, cât și Senatul universitar din Iași în scopul transformării în catedră a conferinței *Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei* și avansării lui Alexandru Boldur la rangul de profesor agregat.

Într-un final, Senatul universitar din Iași, în ședința din 4 iunie 1932, înaintează propunerea către Ministerul Instrucțiunii cu privire la avansarea lui Alexandru Boldur în calitate de profesor agregat la catedra *Istoria Românilor cu*

1348/1930, vol. II, f. 291-292 (față-verso).

¹ DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1709/1937, f. 13.

² Boldur A. op. cit., pp. 180-181.

*privire specială la istoria Basarabiei*¹.

Astfel, la scurt timp, Ministerul Instrucțiunii emite o dispoziție prin care informează Rectorul Universității din Iași despre transformarea conferinței *Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei* în catedră și avansarea conferențiarul definitiv Alexandru Boldur, în aceeași zi, 20 iulie 1932, în postul de profesor agregat în conformitate cu dispozițiile art. 83 alin. 3 din Legea învățământului universitar². În acest context, Alexandru Boldur semnează o declarație prin care își asumă angajamentul de a nu solicita majorarea salariului decât atunci când va permite bugetul³.

Următoarea etapă a profesoratului lui Alexandru Boldur este numirea sa în postul de profesor titular la catedra *Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei*, proces lansat în anul 1936.

În Arhivele Statului Iași, fond Rectorat, se păstrează dosarul nr. 1709/1937, ce include o serie de documente care reflectă etapele acestui parcurs, începând cu copia cererii profesorului agregat Alexandru Boldur adresată către Decanul Facultății de Teologie din Chișinău, înregistrată cu nr. 2982/1936, în care solicită avansarea sa la rangul de profesor titular, conform art. 26 din Legea învățământului superior⁴. Decanul N. Popescu-Prahova, în baza cererii lui Alexandru Boldur, a convocat Consiliul profesoral al Facultății în ședința specială, miercuri, 25 noiembrie 1936, pentru a discuta problema respectivă⁵. La ședință se propune

¹ DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1404/1932, f. 1-6; f. 153-161.

² DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1405/1932, f. 66.

³ DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr. 1404/1932, f. 160 (făță-verso).

⁴ DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1709/1937, f. 4.

⁵ Ibidem, f. 5.

ca profesorul Ștefan Ciobanu să întocmească raportul privind activitatea didactică și științifică a lui Alexandru Boldur în postul de profesor agregat. Unii colegi de catedră au menționat că este necesar a fi prezentate actele de studii în original¹.

Alexandru Boldur, având în vedere acest aspect, a înaintat un demers către Ministerul de Externe prin care solicita procurarea diplomei de studii. Cu regret, a fost informat că în arhivă nu există actele sale de studii. Prin urmare, nu-i pot fi eliberate².

Problema privind avansarea lui Alexandru Boldur la rangul de profesor titular, a continuat să fie abordată în cadrul următoarei ședințe speciale a Consiliului profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău din 9 decembrie 1936. Totodată, Ștefan Ciobanu a prezentat raportul privind activitatea didactică și științifică a lui Alexandru Boldur. Raportul a fost aprobat unanim de către opt profesori prezenți la ședință și, concomitent, s-a propus avansarea lui Alexandru Boldur la rangul de profesor titular. Urmează definitivarea prin decret regal³.

În următoarea etapă, Decanul Facultății de Teologie îndeplinește formalitățile necesare în acest sens, comunicând rezultatele ședinței Rectorului Universității din Iași⁴.

Ulterior, Senatul universitar în ședința din 19 ianuarie 1937, constată corectitudinea procedurilor urmate și propune înaintarea dosarului lui Alexandru Boldur către Ministerul Educației Naționale pentru întocmirea Înaltului Decret Regal⁵.

La 6 februarie 1937, Maiestatea Sa Regele a semnat

¹ Ibidem, f. 6 (față-verso).

² Ibidem, f. 10.

³ Ibidem, f. 8-9.

⁴ Ibidem, f. 2.

⁵ Ibidem, f. 16-17.

ordinul privind titularizarea lui Alexandru Boldur, însă, publicarea acestuia întârzie să apară în Monitorul Oficial, invocându-se motivul că nu ar deține actele necesare privind titularizarea și că ar fi comunist¹.

Pentru a obține explicații și a demonstra că motivele invocate în baza cărora s-a făcut reținerea nu sunt adevărate, Alexandru Boldur s-a deplasat la Ministerul Instrucțiunii Publice, al Cultelor și Artelor. În urma discuției avute aici, câteva zile mai târziu, decretul a fost publicat în Monitorul Oficial².

Între timp, Decanul Facultății de Teologie din Chișinău a formulat un demers către Rectorul Universității din Iași prin care solicita convocarea Senatului universitar pentru discutarea refuzului Ministerului de a îndeplini Decretul Regal de numire a lui Alexandru Boldur în postul de profesor titular. Demersul este însoțit de memoriul lui Alexandru Boldur prin care combate motivele pentru care a fost reținut ordinul de titularizare a sa³.

Drept urmare, Universitatea din Iași este anunțată prin adresa înregistrată la nr. 985 din 6 aprilie 1937 că Majestatea Sa Regele a binevoit să aprobe prin Înaltul Decret nr. 420/937 avansarea lui Alexandru Boldur la rangul de profesor titular la catedra *Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei*⁴. Ulterior, la 25 iunie 1937, Alexandru Boldur depune jurământul de credință în postul de profesor titular al Facultății de Teologie din Chișinău⁵.

În anul 1938, Alexandru Boldur a fost transferat la

¹ DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1657/1937, vol. III, f. 598.

² Boldur A. op. cit., pp. 183-184.

³ DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1657/1937, vol. III, f. 599-605.

⁴ DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1658/1937, vol. I, f. 33.

⁵ Ibidem, f. 34.

Facultatea de Litere din Iași¹. În perioada anilor 1938-1947, a deținut postul de profesor titular la această facultate².

Începând cu data de 5 septembrie 1943 a fost numit în funcția de director al Institutului de Istoria Românilor „A. D. Xenopol” din Iași, aflându-se în această funcție până în anul 1948³.

Istoricul și profesorul Alexandru Boldur, potrivit memoriilor sale, a fost pensionat din învățământul superior în anul 1947, înainte de termenul legal, iar în anul 1948 a demisionat din postul de director al Institutului de Istorie Națională „A. D. Xenopol” din Iași⁴.

Alexandru Boldur, cu toate impedimentele pe care a trebuit să le depășească în ascensiunea sa profesională, a ales să rămână în mediul academic. Prin perseverență în muncă și atitudine a reușit să se afirme într-o perioadă deloc ușoară.

Reieșind din faptul că lucrarea de față^{***} a fost concepută ca o sinteză a documentelor de arhivă privind cariera didactică a profesorului Alexandru Boldur, dar și cu rol de completare a studiilor și monografiei existente deja, suntem de părere că ar servi drept suport de informare atât pentru cei din învățământul universitar, cât și pentru cei din treapta învățământului preuniversitar.

Într-un final, rezultatele cercetării vor fi utile tuturor celor cointeresați de activitatea pedagogică a profesorului basarabean Alexandru Boldur.

Polina Lungu

¹ Boldur A. op. cit., pp. 245-246.

² SANIC, fond Boldur Alexandru, dosar II/13, f. 2.

³ DJANI, fond Alexandru I. Goța, (1918-1977), dosar V 3/1965, f. 17.

⁴ Boldur A. op. cit., p. 361.

*** Lucrarea de față este redactată conform normelor ortografice actuale.

Doc. 1. *Copia înștiințării Ministerului Instrucțiunii către Facultatea de Teologie din Chișinău în care se solicită a se pronunța asupra cererii lui Alexandru Boldur din 13 aprilie 1927 privind susținerea conferințelor despre „Istoria Basarabiei și chestia basarabeană” la Facultatea de Teologie și la Facultățile de Drept și de Litere din Iași.*

Copie

„Ministerul încunoștințează Facultatea de Teologie din Chișinău că prin legea care a legalizat această instituție și a votat catedrele ei s-a prevăzut și conferința „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”. Această conferință poate funcționa îndată de la 1 mai și facultatea e rugată a se pronunța asupra cererii Dlui Boldur, fost profesor la Universitatea din Petrograd, de origine român-basarabean autor al unei cărți foarte prețioase despre Basarabia”. /ss/ I. Petrovici.

13/IV/1927.

Domnule Ministru,

Subsemnatul, Alexandru Boldur, cu respect vă rog să binevoiți a mă însărcina cu ținerea conferințelor despre „Istoria Basarabiei și chestia basarabeană” la Facultatea de Teologie și la Facultățile de Drept și de Litere din Iași. Primiți vă rog asigurarea deosebitului meu respect. /ss/ A. Boldur.

Ministerul Instrucțiunii
Nr. 049151 14 aprilie 1927
Registratura generală.

Constituirea carierei didactice a profesorului
Alexandru V. Boldur. Culegere de documente

Se atestă de noi, Secretarul Facultății de Teologie
din Chișinău că prezenta copie este conformă cu
originalul aflat la dosar.

pentru conformitate,
Secretar,
Ștampilă Semnătură

DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr.
1709/1937, f. 11.

Doc. 2. *Copia adresei Ministerului Instrucțiunii Publice nr. 74763 din 15 iunie 1931 către Rectoratul Universității din Iași în care se solicită definitivarea lui Alexandru Boldur în postul de conferențiar.*

Copie de pe adresa Ministerului Instrucțiunii Publice nr. 74763 din 15 iunie 1931, către Rectoratul Universității din Iași (înreg. sub nr. 1164/1931).

Domnule Rector,

Consiliul profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău a cerut definitivarea Dlui Boldur în postul de conferențiar ce ocupă la acea facultate, arătând că îndeplinește condiția de vechime și aceea de titular întrucât Domnia sa posedă titlul de magistru care, după legea rusească, este echivalent cu acel de docent.

Ministerul, aprobând acest mod de a vedea, are onoarea a vă ruga să binevoiți a convoca Senatul unit și Consiliul profesoral respectiv spre a proceda la îndeplinirea formalităților cerute de art. 90 din Legea învățământului superior.

Ministru
(ss) N. Iorga

pentru conformitate,
Ștampilă

Doc. 3. *Adresa nr. 277 din 24 iunie 1931 a Decanului Pr. Cicerone Iordăchescu înaintată către Rectorul Universității din Iași prin care se solicită convocarea Consiliului Facultății și Senatului universitar pentru îndeplinirea formalităților legale privind definitivarea Dlui conferențiar suplinitor Alexandru Boldur.*

N.A.: La Universitatea din Iași adresa respectivă la primire este înregistrată cu nr. 1226 din 26 iunie 1931. Din mențiunea indicată pe adresă, reiese că subiectul se propune spre discuție la ședința Senatului universitar întrunit cu Consiliul Facultății pe 30 iunie 1931.

DOMNULE RECTOR,

Răspunzând adresei Domniei Voastre nr. 1541/a.c., avem onoarea a Vă comunica următoarele:

DI Alexandru BOLDUR, conferențiar-suplinitor la Facultatea de Teologie din Chișinău pentru „Istoria Românilor cu privire specială la Istoria Basarabiei”, a fost numit, pe baza deciziei ministeriale nr. 49151 din 18 aprilie 1927 și în conformitate cu legea pentru înființarea acestei facultăți, promulgată prin I. D. R. nr. 1137 din 21 aprilie 1927 și publicată în Monitorul Oficial nr. 91 din 28 aprilie 1927.

DI Alexandru BOLDUR, nu are titlul de „doctor” și nici „examenul de docență” cerut de lege, dar posedă titlul de „magistrat” titlu – care după legea rusă – era echivalent cu un examen de docență, iar Domnia sa, dovedește cu acte că a fost „însărcinat a preda cursurile în mod permanent în calitate de privat-docent în Istoria Dreptului” la Universitatea din Petrograd – catedra „Drept de Stat” – precum se vede din certificatul nr. 1979 din 31 august 1918.

Pe baza celor mai sus expuse, ținând seama și de faptul că, o comisie din cinci profesori ai acestei facultăți,

printr-un raport scris, au opinat pentru definitivarea Dlui conferențiar suplinitor Alexandru BOLDUR, noi, am înaintat Onoratului Minister al Instrucțiunii – adresa nr. 220 din 14 iunie 1930, cerând definitivarea Domniei sale, adresă la care Onoratul Minister cu nr. 86445 din 7 iulie 1930 ni-a răspuns, că „nu poate fi definitivat fără docență în postul de conferențiar”.

DI Alexandru BOLDUR este conferențiar la această Facultate de la 1 mai 1927 și de atunci și-a ținut cursurile în mod regulat, neavând nici un concediu în tot acest timp.

Suntem de părere să se dea urmare atât raportului scris al celor cinci profesori ai acestei facultăți pentru definitivarea domnului BOLDUR, cât și adresei Onoratului Minister al Instrucțiunii; rugându-Vă să binevoiți a convoca Consiliul de Facultate și Senatul universitar pentru îndeplinirea formalităților legale.

DECAN, Pr. Cicerone Iordăchescu

Semnătură

SECRETAR, Semnătură

DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr. 1354/1931, vol. II, f. 287 (față-verso).

Doc. 4. *Proces-verbal nr. 39 din 30 iunie 1931 al ședinței Senatului universitar din Iași întrunit cu Consiliul profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău în vederea îndeplinirii art. 90 din Legea învățământului superior, în baza adresei Dlui Ministru al Instrucțiunii (nr. 74769 din 15 iunie 1931) înregistrată sub nr. 1164/1931), prin care se solicită definitivarea lui Alexandru Boldur în postul de conferențiar la Facultatea de Teologie din Chișinău.*

SENATUL UNIVERSITAR DIN IAȘI

întrunit cu

CONSILIUL PROFESORAL AL FACULTĂȚII DE TEOLOGIE – CHIȘINĂU

PROCES-VERBAL Nr. 39 Sedința din 30 iunie 1931, ora 17

Prezenți domnii membri ai Consiliului Facultății de Teologie din Chișinău, profesorii: Șt. Ciobanu, C. Fedeleş, Păr. Cic. Iordăchescu, Păr. Valer. Iordăchescu, Păr. Grg. Pișculescu, Păr. Popescu-Moșoiaia, și Nic. Popescu-Prahova, precum și

Domnii senatori universitari profesorii: P. Bogdan, P. Bujor, P. Dragomirescu, C. Fedeleş, Păr. Cic. Iordăchescu, Alex. Popovici, Dr. I. Tănăsescu și O. Tafrali.

Prezidează Dl Rector Profesor Petru Bogdan.

La ordinea zilei:

Discuție pentru îndeplinirea art. 90 din Legea învățământului superior, în baza adresei Dlui Ministru al Instrucțiunii (nr. 74769 din 15 iunie 1931) înregistrată sub nr. 1164/1931), prin care se cere definitivarea Dlui

Alexandru Boldur, în postul de conferențiar pentru Istoria Românilor, la Facultatea de Teologie din Chișinău.

DI Președinte constată adunarea legal constituită, având în vedere că din corpul didactic al Facultății de Teologie (14) se află în concediu-aprobat – un domn profesor.

Citește art. 90 din Legea învățământului superior, precum și adresa Ministerului nr. 74769, în următorul cuprins:

„Domnule Rector, Consiliul profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău, a cerut definitivarea Dlui Boldur în postul de conferențiar ce ocupă la acea Facultate, arătând că îndeplinește condiția de vechime și aceea de titluri, întrucât Domnia sa posedă titlul de magistru care, după legea rusă – este echivalentă cu acel de docent.

Ministerul, aprobând acest mod de a vedea, are onoarea de a vă ruga să binevoiți a convoca Senatul unit cu Consiliul profesoral respectiv, spre a proceda la îndeplinirea formelor cerute de art. 90 din Legea învățământului superior.

Ministru (ss) N. Iorga”.

Păr. Cic. Iordăchescu, expune următoarele din raportul depus și înregistrat la Rectorat sub nr. 1252/1931:

„DI Boldur a fost numit conferențiar suplinitor în baza deciziei ministeriale din 18 aprilie 1927, nr. 49151, pentru predarea cursului „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”, de la data de 1 mai 1927. Deci, DI Boldur funcționează cu calitatea de suplinitor, mai mult de trei ani, termenul prevăzut de lege.

În decursul acestui termen, Domnia sa a făcut lucrări științifice și a publicat cursul Domniei sale, care a avut un succes recunoscut, sub denumirea „Autonomia Basarabiei sub stăpânirea rusească în 1812 până la 1828”, 1929. Această lucrare obiectivă și bazată pe documente, extrase din Arhivele Statului, umple un gol în literatura istorică despre Basarabia, luminând un foarte interesant moment

istoric al Basarabiei, de luptă moldo-rusă și de rezistență națională moldovenească față de opresiunea rusă.

În afară de aceasta, Domnia sa a publicat următoarele lucrări:

a) „Istoria relațiilor ruso-române politice și istoricul Basarabiei”, 1928, manual pentru studenți.

b) „Unirea” (1918-1928), 1928, broșură consacrată jubileului „Unirii” și analizei psihologice a evenimentelor din anul 1918.

c) „Societatea Națiunilor și Știința Dreptului Internațional”, 1927.

d) Recenzia amănunțită asupra cărții Dlui Profesor Ciobanu despre „Unire” în „Arhiva pentru Știința și Reforma Socială” din 1929 și

e) Pentru scopuri de propagandă națională în limba rusă o lucrare cu titlul „Chestiunea Basarabiei”, 1930.

Trebuie să mai notăm că Domnia sa, este autorul cunoscutei cărți „La Bessarabie et les relations russo-roumaines”, Paris, 1927, premiată de fundațiunea „Regele Ferdinand”.

Facultatea de Teologie, întrebând Ministerul de Instrucție asupra formalităților ce trebuiesc să fie îndeplinite pentru definitivarea Dlui Alexandru Boldur, a primit răspuns că la această numire trebuie să fie aplicată legea generală a învățământului superior și că, de fapt, conform art. 90 din lege, pentru definitivarea conferențiarilor se cere docența.

Examinând în urma acestor indicațiuni titlurile Dlui Boldur din Rusia, Facultatea de Teologie a constatat că, după cum se vede din actele prezentate de Dl Alexandru Boldur, Domnia sa este absolvent și licențiat al Universității Imperiale din Petersburg, a fost asistent la această universitate în timpul anilor 1911-1916, a depus în 1916 cu succes examenele în oral și în scris pentru căpătarea gradului de magistru în drept public, devenind magistrat al

dreptului public, după ce a funcționat în sus numita Universitate în calitate de privat-docent în istoria dreptului.

Comparând sistemele de învățământ superior rus și cel al nostru, Facultatea de Teologie a ajuns la concluzia că titlurile Dlui Alexandru Boldur de magistrat și de privat-docent corespund titlului de docent din țară, fiind echivalente, deci, Dl Alexandru Boldur îndeplinește condițiile prevăzute de articolul 90 din Legea învățământului superior, care cere ca un conferențiar definitiv să fie docent.

Având în vedere că, de fapt, conferința asupra „Istoriei Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”, înființată după Legea Petrovici din 21 aprilie 1927 (Monitorul Oficial nr. 91 din 28 aprilie 1927), prin caracterul ei special în legătură cu statutul politic și juridic internațional al Basarabiei, are nevoie ca titularul ei să posede pe lângă cunoștințe istorice și vaste cunoștințe juridice, Facultatea de Teologie consideră pe Dl Alexandru Boldur, care este în același timp și istoric și jurist, ca cel mai indicat pentru această conferință.

Pe baza celor de mai sus, Facultatea de Teologie, conform art. 90 din Legea învățământului superior, propune să fie luată hotărârea ca Dl Alexandru Boldur să fie numit conferențiar definitiv”.

Decan (ss) Păr. Cic. Iordăchescu (ss) Pr. V. Radu (ss)
T. Bulat

(ss) P. Constantinescu (ss) Păr. G. Pișculescu

Dl Profesor Șt. Ciobanu, insistă asupra lucrărilor publicate de Dl Alexandru Boldur, tipărite în diferite limbi europene și asupra favorabilelor aprecieri ale specialiștilor în materie.

Opinează că Dl Boldur, merită să fie definitivat la conferința de „Istoria Românilor”.

Domnul Rector, consultă Senatul asupra îndeplinirii prevederilor art. 90 alin. 4 (titlul de docent),

și constată că:

Senatul ia act de modul de a vedea al Ministerului (nr. 74763/931) că adică: titlul de magistrat – după legea rusă – este echivalent cu acel de docent,

și că inițiativa definitivării Dlui conferențiar Alexandru Boldur, a plecat de la Minister în conformitate cu alin. 5 din art. 90 din Legea învățământului superior.

Punând la vot definitivarea Dlui conferențiar Boldur, Senatul întrunit cu Consiliul Facultății de Teologie, în unanimitate, hotărăște:

a se propune Dlui Ministru al Instrucțiunii și Cultelor, ca Dl Alexandru Boldur – docent universitar – conferențiar suplinitor de la 1927 (18.IV) la Facultatea de Teologie din Chișinău a Universității din Iași, pe baza titlurilor ce posedă și a activității ce a desfășurat și desfășoară, să fie definitivat la conferința „Istoria Românilor”, în baza art. 90 din Legea învățământului superior.

Prezentul proces-verbal s-a dresat și semnat în trei exemplare, identice, considerate toate ca originale. Un exemplar rămâne în arhiva Rectoratului, iar celelalte două se vor prezenta Dlui Ministru.

Ședința se ridică la ora 17.30.

Președinte, Rector,
Ștampilă Semnătură

Membri prezenți
Semnături

Secretar General,
Semnătură

Doc. 5. *Raportul celor cinci profesori ai Facultății de Teologie (Decan Pr. Cicerone Iordăchescu, plus patru profesori) prin care propun avansarea lui Alexandru Boldur în postul de conferențiar definitiv. Raportul a fost înregistrat la Universitatea din Iași la primire cu nr. 1252 din 30 iunie 1931.*

RAPORT

Consiliul Facultății de Teologie din Iași cu sediul în Chișinău, având în vedere propunerea Dlui Ministru de Instrucție, cu nr. 74763 din 15 iunie 1931 și adresele anterioare, atât a Facultății de Teologie din 14 iunie 1930 cu nr. 220, cât și a Ministerului de Instrucție din 7 iulie cu nr. 86445, propune Senatului universitar din Iași, conform art. 90 din Legea învățământului superior, avansarea Dlui Alexandru Boldur, conferențiar suplinitor al Facultății de Teologie, în postul de conferențiar definitiv, pe baza următoarelor motive:

1) Dl Boldur a fost numit conferențiar suplinitor în baza deciziei ministeriale din 18 aprilie 1927, nr. 49151 pentru predarea cursului „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”, de la data de 1 mai 1927. Deci, Dl Boldur funcționează cu calitatea de suplinitor mai mult de trei ani, termenul prevăzut de lege;

2) În decursul acestui termen, Domnia sa a făcut lucrări științifice și a publicat cursul Domniei sale, care a avut un succes recunoscut, sub denumirea „Autonomia Basarabiei sub stăpânirea rusească în 1812 până la 1828”, 1929. Această lucrare obiectivă și bazată pe documente, extrase din Arhivele Statului, umple un gol în literatura istorică despre Basarabia, luminând un foarte interesant moment istoric al Basarabiei de luptă moldo-rusă și de

rezistență națională moldovenească față de opresiunea rusă.

În afară de aceasta, Domnia sa a publicat următoarele lucrări:

a) „Istoria relațiilor ruso-române politice și istoricul Basarabiei”, 1928, manual pentru studenți,

b) „Unirea” (1918-1928), 1928, broșură consacrată jubileului „Unirii” și analizei psihologice a evenimentelor din anul 1918,

c) „Societatea Națiunilor și Știința Dreptului Internațional”, 1927,

d) Recenzia amănunțită asupra cărții Dlui Profesor Ciobanu despre „Unire”, în „Arhiva pentru Știința și Reforma Socială” din 1929 și

e) Pentru scopuri de propagandă națională în limba rusă o lucrare cu titlul „Chestiunea Basarabiei”, 1930.

Trebuie să mai notăm că Domnia sa este autorul cunoscutei cărți „La Bessarabie et les relations russo-roumaines”, Paris 1927, premiată de Fundațiunea „Regele Ferdinand”.

3) Facultatea de Teologie, întrebând Ministerul de Instrucție asupra formalităților ce trebuie să fie îndeplinite pentru definitivarea Dlui Alexandru Boldur, a primit răspuns că la această numire trebuie să fie aplicată legea generală a învățământului superior și că în conformitate cu art. 90 din această lege pentru definitivarea conferențiarilor se cere docența.

Examinând în urma acestor indicații titlurile Dlui Alexandru Boldur din Rusia, Facultatea de Teologie a constatat că, după cum se vede din actele prezentate de Dl Alexandru Boldur, Domnia sa este absolvent și licențiat al Universității Imperiale din Petersburg, a fost asistent la această universitate în timpul anilor 1911-1916, a depus în 1916 cu succes examenele în oral și în scris pentru căpătarea gradului de magistru în drept public, devenind magistrat al

dreptului public, după ce a funcționat în sus numita Universitate în calitate de privat-docent în istoria dreptului.

Comparând sistemele de învățământ superior rus și cel al nostru, Facultatea de Teologie a ajuns la concluzia că titlurile Dlui Alexandru Boldur de magistrat și de privat-docent corespund titlului de docent din țară, fiind echivalente, deci, Dl Alexandru Boldur îndeplinește condițiile prevăzute de articolul 90 din Legea învățământului superior, care cere ca un conferențiar definitiv să fie docent.

Având în vedere că, de fapt, conferința asupra „Istoriei Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”, înființată după legea – Petrovici din 21 aprilie 1927 (Monitorul Oficial nr. 91 din 28 aprilie 1927) prin caracterul ei special în legătură cu statutul politic și juridic internațional al Basarabiei, are nevoie ca titularul ei să posede pe lângă cunoștințe istorice și vaste cunoștințe juridice, Facultatea de Teologie îl consideră pe Dl Alexandru Boldur, care este în același timp și istoric și jurist, ca cel mai indicat pentru această conferință. Pe baza celor de mai sus, Facultatea de Teologie, conform art. 90 din Legea învățământului superior, propune să fie luată hotărârea ca Dl Alexandru Boldur să fie numit conferențiar definitiv.

DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr. 1354/1931, vol. II, f. 439-442 (față-verso).

Doc. 6. *Opinia separată a Arhimandritului Iuliu Scriban prin care face cunoscut faptul că nu este de acord cu definitivarea lui Alexandru Boldur în postul de conferențiar universitar.*

Păreră potrivnică

Netăgăduit că Dl Alexandru Boldur este un bărbat cu studii serioase și că poate ocupa cu vrednicie o catedră universitară în ramura studiilor sale sociale juridice și istorice, în feluritele universități ale țării. În ce privește Basarabia, însă, situația Dlui Boldur nu se înfățișează numai din acest punct de vedere și socotim că întărirea sa într-o slujbă din acest ținut va accentua unele abateri regionale ale Dlui Boldur, cu care subsemnatul nu mă învoiesc și pe care raportul colegilor mei nu le pomenește.

Dl Alexandru Boldur este un foarte rodnic scriitor în ziare. În fiecare săptămână, iar uneori și mai des, Domnia sa pășește cu articole în ziarul „Cuvântul” din București, privitoare la stările din Rusia sau din Basarabia. În acestea, Dl Boldur dă la iveală o sensibilitate regională atât de exagerată, încât rămâi pe gânduri. După ce singur a scris că din toate provinciile românești cea mai înstrăinată e Basarabia, pe de altă parte se plânge că elementului basarabean nu i se dau toate drepturile, că este ținut la distanță, cu alte cuvinte, că nu i se dau în Stat slujbele care i s-ar cuveni. Dar cum să dai astfel de slujbe unui element de care singur spune că e înstrăinat?

Că nu are nici un pic dreptate a se plânge că basarabenilor nu li se dă ce li se cuvine, se vede din constatări făcute și publicate în ziare ca „Universul”, precum anchete făcute de inspectori școlari, că elemente școlare cu totul nepregătite, fără titluri, au fost găsite funcționând la licee ca cel din Soroca și Cahul.

S-au dat basarabenilor situații pe care un Român de

aiurea nu le putea căpăta. A te mai plânge în astfel de condiții, care în Basarabia sunt o stare aproape generală, este a da dovadă de o conștiință regională foarte deviată și prin care lucrurile sunt văzute de-a-ndoaselea de cum sunt în realitate.

Această conștiință, însă, funcționează și mai grav, când își întinde ocrotirea și asupra păcatelor minorităților, încurajându-i în îndrăznelile lor. Aici, în Chișinău, s-au petrecut lucruri care pun în joc însăși facultatea noastră de teologie și în care Dl Boldur a avut o atitudine inadmisibilă pentru un român și un organ al Facultății. Preoți ruși, cu agitatori ruși, au voit să înființeze o comunitate bisericească aparte, zicându-și că sunt minoritate rusească și că se pot întocmi cum vor. Au spus că ei stau sub autoritatea Patriarhului Serbiei, că au binecuvântarea lui și că nu stau sub cârmuirea Mitropolitului de la Chișinău. Bisericește, lucrul acesta e cu neputință. Pe același teritoriu, nu pot porunci doi vlădici. În eparhia Mitropolitului Chișinăului, nu poate porunci Patriarhul Serbiei. Totuși, rușii s-au încăpățânat și s-au plâns la Geneva. Dl Boldur a pus mâna pe condei și a scris întru apărarea acestor răzvrățiți.

O asemenea atitudine, însă, este ciudată pentru un român și inadmisibilă pentru un organ al unei facultăți de teologie. Cum aş putea aproba eu pe acei care se răzvrătesc împotriva legilor bisericești?

Pentru aceste pricini, subsemnatul, nu mă învoiesc cu recomandarea colegilor mei și zic că Dl Boldur poate fi întărit aiurea, nu însă la Chișinău și la o facultate de teologie.

Chișinău
26 iunie 1931

Arhim. Scriban

Doc. 7. *Copia adresei Ministerului Instrucțiunii Publice și Cultelor, nr. 104785 din 29 iulie 1931, către Domnul Decan al Facultății de Teologie din Chișinău prin care se aduce la cunoștință definitivarea lui Alexandru Boldur în postul de conferențiar în conformitate cu dispozițiile art. 90 din Legea învățământului superior.*

Copie

Ministerul Instrucțiunii Publice și Cultelor
Direcțiunea Învățământului Superior
Nr. 104785 29 iulie 1931

Domnule Decan,

„Avem onoarea a vă face cunoscut că, prin Înaltul Decret Regal nr. 2762 din 27 iulie 1931, Dl conferențiar Alexandru Boldur a fost confirmat cu titlul definitiv la conferința de „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” de la Facultatea de Teologie din Chișinău, în ziua de 1 august 1931, în conformitate cu dispozițiile art. 90 din Legea învățământului superior”.

p. Ministru, ss/.C. D. Fortunescu
Director, ss/. indescifrabil

Domnului Decan al Facultății de Teologie din Chișinău

Secretar
Ss/ Teodor Simionov-Diacon

Pentru conformitate cu originalul
Secretarul Facultății de Teologie
Semnătură

Doc. 8. *Extras după procesul-verbal nr. 34 din 17 februarie 1932 al ședinței Consiliului profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău cu privire la cele două cereri ale conferențiarului universitar Alexandru Boldur prin care solicită ca, potrivit adresei nr. 270 primită de la Rectorat, să fie avansat la rangul de profesor agregat.*

EXTRAS

din procesul-verbal nr. 34 al Consiliului profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău din 17 februarie 1932.

Prezidează P. C. Pr. Cicerone Iordăchescu – Decanul Facultății.

Membrii prezenți: P. C. Arhim. Iuliu Scriban, Pr. Gr. Pișculescu, Ec. Valer Iordăchescu, Ec. D. Popescu-Moșoia, Pr. Vasile Radu și d. d. C. Fedeleș, Ștefan Ciobanu, Ioan Gh. Savin, Toma G. Bulat, P. Constantinescu, Nic. Popescu-Prahova, și Const. N. Tomescu.

„Se iau în discuție cele două cereri ale Dlui conferențiar Alexandru Boldur prin care roagă ca, potrivit adresei nr. 270 a. c. primită de la Rectorat, Domnia sa să fie ridicat la rangul de profesor agregat. Chestiunea provoacă lungi discuții la care participă toți Domnii profesori. Astfel: P. C. Arhimandrid Iulius Scriban spune: „trebuie să treacă un răstimp de la ridicarea dintr-o treaptă la alta. Sunt numai câteva luni de la definitivarea Dlui Boldur. Trebuie să-l vedem în lucrul său, pentru că au fost obiecții mai înainte asupra sa. Când să se vadă dacă ele au dispărut?

Dimpotrivă îndoielile care au fost, trebuie cercetate”.

Dl Ioan Gh. Savin este de părere că se pot valorifica cei un an și jumătate de profesorat făcut în Rusia, plus anii serviți la această Facultate și, astfel, să se acopere termenul cerut de adresa Rectoratului mai sus pomenită, și Dl Boldur să fie recomandat, mai ales că posedă și scrieri de

specialitate, bine apreciate.

Dl Petre Constantinescu susține că Dl Boldur poate fi recomandat în mod excepțional așa cum au creat precedentul celelalte Facultăți și cum excepțional au fost numiți și unii din profesorii acestei Facultăți.

Dl Ștefan Ciobanu, discutând chestiunea spune că numirile și avansările se fac de profesorii Facultății în unire cu Senatul universitar, deci, Dl Boldur să fie recomandat de Facultate, urmând ca chestiunea juridică să o stabilească Ministerul.

Părintele Valeriu Iordăchescu împreună cu Dl Nicolae Popescu-Prahova sunt de părere că, în recomandarea pe care Facultatea o va face pentru ridicarea Dlui Boldur la rangul de profesor agregat, să nu se ocupe de partea juridică și această latură a chestiunii să rămână la aprecierea Senatului Universitar. Părintele Popescu Moșoaie, de asemenea, este de părere pentru recomandarea Dlui Boldur. Părintele Decan, sintetizând discuțiile, constată că 12 din cei 13 profesori titulari prezenți, hotărăsc ca, ținându-se cont de precedentul creat de celelalte Facultăți, să recomande pe Dl conferențiar Alexandru Boldur pentru ridicarea la rangul de profesor agregat, lăsând pe seama Ministerului partea juridică a acestei chestiuni. Consiliul consideră că: „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” este singurul obiect, prin care Facultatea de Teologie din Chișinău se leagă de interesele culturale ale provinciei dintre Prut și Nistru.

Într-adevăr, această provincie prezintă unele deosebiri provenite din faptul dominației rusești asupra ei, în trecut.

Evidențierea acestor deosebiri în adevărata lor lumină, sub aspectul național, ar pregăti treptat sufletul tinerei generații, care, din diferitele colțuri ale țării, trece prin Facultate, un teren pentru o mai bună cunoaștere a acestei provincii, contribuind mult la crearea unei atmosfere de

unire sufletească și contopire a Basarabiei cu restul țării.

Ridicarea acestei conferințe la rangul de catedră ar contribui, de asemenea, la sporirea prestigiului acestei ramuri de știință istorică, măbind în același timp interesul pentru cercetări în domeniul istoriei Basarabiei.

Pentru aceste motive, Consiliul consideră că, de fapt, cursurile de „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”, urmărite totdeauna cu viu interes de către studenți au devenit necesare la Facultatea de Teologie din Chișinău.

Pe de altă parte, cursurile de „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” funcționează la Facultatea de Teologie din Chișinău – neîntrerupt de la 1 mai 1927, deci mai bine de trei ani.

Condițiile cerute de art. 58 din Legea învățământului superior se găsesc, astfel, întrunite.

Cu privire la ridicarea actualului titular al conferinței, Dl Alexandru Boldur, la rangul de profesor agregat:

Considerând că este conferențiar definitiv la această Facultate și având în vedere activitatea sa științifică și publicistică și că are lucrări bune apreciate în domeniul catedrei sale;

Pentru aceste motive este de părere că poate fi înaintat la rangul de profesor agregat, beneficiind de precedentele create de celelalte Facultăți.

P. C. Arhim. Iuliu Scriban declară că face opinie separată.

Președintele-Decan, ss/Pr. Cicerone Iordăchescu.

ss/Arhim Scriban. ss/Pr. Gr. Pișculescu. ss/Ec. Valeriu Iordăchescu. ss/Ec. D. Popescu-Moșoaia. ss/Pr. Vasile Radu. ss/C. Fedeleş. ss/Șt. Ciobanu. ss/Ioan Gh. Savin.

Constituirea carierei didactice a profesorului
Alexandru V. Boldur. Culegere de documente

ss/Toma C. Bulat. ss/P. Constantinescu. ss/Nic. Popescu-
Prahova. ss/C. N. Tomescu.

Secretar
ss/Teodor Simionov Diacon

Pentru conformitate cu originalul
Secretarul Facultății de Teologie Chișinău

Ștampilă

Semnătură

DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr.
1404/1932, f. 158 (față-verso) -159.

Doc. 9. *Extras din procesul-verbal nr. 26 din 8 martie 1932 al Senatului universitar din Iași în care Senatul își însușește cererea Consiliului Facultății de Teologie, în ce privește ridicarea conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” la rangul de catedră.*

Extras din procesul-verbal al Senatului universitar din Iași
Sedința din 8 martie 1932

SENATUL UNIVERSITAR
PROCES-VERBAL Nr. 26

Sedința din 8 martie 1932

Prezenți domnii Profesori-Senatori: I. Bărbulescu. P. Bogdan, P. Dragomirescu, N. Dașcovici, C. Fedeleș și Popescu-Prahova N.

Prezidează Domnul Rector Profesor P. Bogdan.
La chestiunile aduse în discuție, Senatul
hotărăște:

.....
.....

3. Dl Rector, acordă cuvântul Dlui Profesor Popescu-Prahova care citește adresa nr. 83 (înreg. sub nr. 421/1932) a Facultății de Teologie în legătură cu recomandarea Dlui conferențiar Alexandru Boldur, ca profesor la noua catedră ce s-ar crea prin ridicarea conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”.

În urma discuțiilor, Senatul își însușește numai cererea Consiliului Facultății de Teologie, în ce privește ridicarea conferinței la rangul de catedră, în conformitate cu art. 58 alin. f din lege.

Constituirea carierei didactice a profesorului
Alexandru V. Boldur. Culegere de documente

Despre această hotărâre va fi înștiințat Ministerul de
Instrucție.

Rector (ss) P. Bogdan

Secretar-General
(ss) Dr. Gh. I. Botez.

pentru conformitate

Ștampilă

Semnătură

DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr.
1404/1932, f. 153.

Doc. 10. *Proces-verbal nr. 36 din 21 aprilie 1932 al Ședinței Senatului universitar din Iași întrunit cu Consiliul profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău prin care se cere ridicarea la rangul de catedră a conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” și a titularului ei, Dl conferențiar Alexandru Boldur, la rangul de profesor agregat.*

Nr. 1751

SENATUL UNIVERSITAR

Întrunit cu

CONSILIUL PROFESORAL AL FACULTĂȚII DE
TEOLOGIE
PROCES-VERBAL Nr. 36

Ședința din 21 aprilie 1932

Pentru ridicarea la rangul de catedră a conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” și recomandarea Dlui conferențiar Alexandru Boldur, ca profesor agregat în această catedră, de pe lângă Facultatea de Teologie, [Chișinău] a Universității din Iași.

SENATUL UNIVERSITAR

Întrunit cu

CONSILIUL FACULTĂȚII DE TEOLOGIE
PROCES-VERBAL Nr. 36

Ședința din 21 aprilie 1932, ora 17

Prezenți domnii profesori ai Facultății de Teologie:
Bulat C. Toma, Ciobanu Șt., Constantinescu P., Fedeleş C.,
Păr. Iordăchescu Cicerone, Păr. Iordăchescu Valeriu,
Popescu-Prahova N., și Păr. Radu Vasile.,

precum și

Domnii senatori universitari profesorii: I. Bărbulescu,
P. Bogdan, P. Bujor, N. Dașcovici, P. Dragomirescu, C.
Fedeleş, N. Popescu-Prahova, Al. Popovici, și O. Tafrali.

Prezidează Dl Rector, Prof. P. Bogdan

La ordinea zilei:

Adresa Facultății de Teologie (nr. 184/1932, înreg. sub nr. 906 din 8 aprilie 1932) prin care se cere ridicarea la rangul de catedră a conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” și a titularului ei, Dl conferențiar Alexandru Boldur, la rangul de profesor agregat.

Dl Rector declară ședința constituită, amintește că într-o precedentă ședință Senatul întrunit cu Consiliul Facultății de Drept a soluționat o cerere identică, arată că în ședința de la 8 martie 1932 Senatul – în conformitate cu art. 58 din legea în vigoare a hotărât și noi am intervenit către Minister – pentru ridicarea conferinței acesteia la rangul de catedră universitară că, Senatul întrunit cu Consiliul Facultății de Teologie, în ședința din 30 iunie 1931, a luat cunoștință cu activitatea publicistică a Dlui Alexandru Boldur, apoi citește următorul raport nr. 184 a Facultății de Teologie (înreg. sub nr. 906/1932).

„Domnule Rector, în referire la adresele noastre nr. 83 din 18 februarie a. c. și nr. 142 din 14 martie a. c. avem onoare a vă ruga să binevoiți a convoca Senatul universitar împreună cu Consiliul Facultății de Teologie spre a se pronunța în chestiunea ridicării conferinței de „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” la rangul de catedră și a actualului titular al acestei conferințe, Dl

Alexandru Boldur, la rangul de profesor agregat.

Considerentele pe care Consiliul profesoral în ședința sa din 17 februarie a.c. s-a întemeiat în susținerea propunerii de mai sus, sunt următoarele:

I. Cu privire la ridicarea conferinței la rangul de catedră:

a) „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” este singurul obiect, prin care Facultatea de Teologie din Chișinău se leagă de interesele culturale ale provinciei dintre Prut și Nistru.

În adevăr, această provincie prezintă unele deosebiri, provenite din faptul dominațiunii rusești asupra ei, în trecut.

Evidențierea acestor deosebiri în adevărata lor lumină, sub aspectul național, ar pregăti treptat sufletul tinerei generații, care din diferitele colțuri ale țării trece prin facultate, un teren pentru o mai bună cunoaștere a acestei provincii, contribuind mult la crearea unei atmosfere de unire sufletească și contopire a Basarabiei cu restul țării.

Ridicarea acestei conferințe la rangul de catedră ar contribui, de asemenea, la sporirea prestigiului acestei ramuri de știință istorică, măbind în același timp interesul pentru cercetări în domeniul istoriei Basarabiei.

Pentru aceste motive, Consiliul consideră că, de fapt, cursurile de „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”, urmărite totdeauna cu viu interes de către studenți, au devenit necesare la Facultatea de Teologie din Chișinău.

b) Pe de altă parte, cursurile de „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” funcționează la Facultatea de Teologie din Chișinău neîntrerupt de la 1 mai 1927, deci, mai bine de 3 ani.

Condițiile cerute de art. 58 din Legea învățământului superior se găsesc, astfel, întrunite.

II. Cu privire la ridicarea actualului titular al conferinței, Dl Alexandru Boldur, la rangul de profesor agregat:

„Considerând că Domnia sa a funcționat în învățământul superior în Rusia, mai bine de cinci ani;

Considerând că este conferențiar definitiv la această facultate și având în vedere activitatea sa științifică și publicistică, și că are lucrări bine apreciate în domeniul catedrei sale;

Pentru aceste motive este de părere că poate fi înaintat la rangul de profesor agregat, beneficiind de precedentele create la celelalte Universități și acum mai recent la Universitatea noastră prin propunerea privitoare la Dl conferențiar Buzea”.

Dl Alexandru Boldur este un distins istoric, elogios apreciat de savanții noștri. Între altele, Domnia Sa a publicat o excelentă lucrare în chestiunea Basarabiei, servind în cel mai bun chip și la momentul cel mai util cauza noastră națională.

Fiind încurajat prin ridicarea la rangul de profesor agregat, suntem siguri că noua catedră va fi ocupată de Dl Alexandru Boldur cu adâncă pricepere și cu toată demnitatea.

Actele referitoare la această chestiune v-au fost înaintate cu adresa noastră nr. 83 din 18 februarie 1932.

Decan (ss) N. Popescu-Prahova”

apoi citește și următorul raport al Facultății de Teologie nr. 83 (înreg. sub nr. 421/1932).

„Domnule Rector, alăturat, avem onoarea a Vă înainta, în original, cererile Dlui Alexandru Boldur, conferențiar definitiv de „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” la această Facultate; cereri ce au fost supuse conferinței profesorele din 17 februarie a. c.

Domnia sa, prevalându-se de faptul că unii conferențiarilor definitivi au fost ridicați la rangul de profesori agregați, cum rezultă din adresa Domniei Voastră nr. 270 din 3 februarie a. c., cere să între în aceeași categorie, pentru următoarele considerații:

1) Este conferențiar definitiv la această facultate de la 1 august 1931.

2) A funcționat neîntrerupt în calitate de conferențiar provizoriu de la 1 mai 1921 până când a fost titularizat și recunoscut ca atare, la 1 august 1931.

3) A fost privat docent la Universitatea din Petersburg în perioada 15 aprilie 1917 – 1 octombrie 1918.

4) A fost profesor extraordinar al Institutului superior juridic din Sevastopol – sub Puterile Albe – de la 1 octombrie 1918 – 1 noiembrie 1920 și de la 1 noiembrie 1920 până la 1 martie 1921, sub puterea sovietică.

5) A fost profesor la Universitatea din Crimeea de la 1 martie 1921 – 1 octombrie 1921.

Consiliul profesoral al acestei facultăți, în ședința sa de la 17 februarie a. c., luând în discuție cererile Dlui Alexandru Boldur pe care vi le alăturăm,

Considerând că Domnia sa a funcționat în Învățământul superior în Rusia, mai bine de cinci ani,

Considerând că este conferențiar definitiv la această facultate și având în vedere activitatea sa științifică și publicistică, și că are lucrări bine apreciate în domeniul catedrei sale,

Pentru aceste motive, Consiliul este de părere că actuala conferință „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” să fie ridicată la rangul de catedră, iar actualul ei titular, Dl Alexandru Boldur, să fie ridicat la rangul de profesor agregat, cum ne comunicați prin adresa Domniei Voastre nr. 270/ a. c. pomenită mai sus.

Dacă Onoratul Senat împărtășește punctul de vedere al acestui consiliu profesoral, îl rugăm să binevoiască a aproba decizia luată de a ridica conferința pomenită la rangul de catedră și pe Dl Alexandru Boldur la rangul de profesor agregat.

Hotărârea aceasta a fost primită de consiliu cu 12

voturi din 13 prezenți și din 14 profesori titulari, câți funcționează la această facultate.

Cu ocazia titularizării în calitate de conferențiar, Dl Alexandru Boldur a prezentat actele necesare, atât consiliului, cât și Onoratului Minister, pentru timpul cât a funcționat în învățământul superior rusesc.

Decan (ss) Pr. Cicerone Iordăchescu”.

Dl Rector, consultă adunarea dacă are cineva de adus vreo obiecție cererii Consiliului Facultății de Teologie.

Nimeni nu cere cuvântul în contra.

Senatul, întrunit cu Consiliul Facultății de Teologie, hotărăște,

nu numai ridicarea conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” la rangul de catedră, ci și intervenire la Minister, pentru întocmirea formalităților ca Dl conferențiar definitiv Alexandru Boldur, să fie numit ca profesor agregat la această catedră, în urma unei legi votate de Parlament în acest sens.

Prezentul proces-verbal s-a dresat și semnat în trei exemplare identice, considerate toate ca originale. Un exemplar rămâne în arhiva Rectoratului, iar celelalte două se vor prezenta Dlui Ministru al Instrucțiunii.

Ședința se ridică la ora 17.20.

PREȘEDINTE RECTOR

Semnătură

MEMBRI: Semnături

Secretar-General:

Semnătură

Consiliul profesoral: Semnături

Doc. 11. *Referat asupra lucrărilor lui Alexandru Boldur.*

REFERAT

asupra lucrărilor Dlui Alexandru Boldur, conferențiar
definitiv la Facultatea de Teologie din Chișinău

DI Alexandru Boldur a publicat în limbile: română, franceză și rusă, un șir de lucrări în domeniul istoriei, dreptului internațional, constituțional și administrativ, și al economiei.

1. Cea mai principală lucrare este „La Bessarabie et les relations russo-roumaines. La question bessarabienne et le droit international”, Paris, 1927 (pag. 410).

Ea tratează chestiunea Basarabiei din punct de vedere al istoriei și al dreptului internațional.

Cea mai mare parte din ea este consacrată istoriei relațiilor ruso-române, istoriei Basarabiei, mișcării naționale basarabene și tratatelor în chestiunea Basarabiei. Apoi autorul expune situația juridică a Basarabiei din punct de vedere al principiului naționalităților și tratatelor internaționale, se oprește puțin la caracterizarea regimului comunist rusesc, explicându-l istoricește din evenimentele istoriei ruse din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea și, în fine, dă istoria și doctrinele asupra plebiscitului.

În concluzie, găsim apărarea drepturilor României asupra Basarabiei.

Aptitudini de analiză și de generalizare sintetică, argumentarea strict logică, capacitatea de a se orienta independent în chestiuni foarte complicate, o bogăție surprinzătoare de date și de izvoare literare – permit a considera această lucrare ca un eveniment științific de mare valoare.

Tot astfel a fost primită apariția acestei lucrări în presă. Chiar și adversarii tezei românești au recunoscut primele calități ale acestei lucrări. Cel mai de văzător istoric

rus Miliucov mărturisește că „autorul posedă cunoștințe vaste atât în chestiunile istorice, cât și în cele juridice legate cu chestiunea Basarabiei; partizanii unirii Basarabiei din Europa au căpătat în persoana autorului un bun aliat” (Les Dernières Nouvelles, Paris, 1927, 7 aprilie).

În urma lecturii acestei cărți mai mulți istorici francezi și-au schimbat părerile greșite în chestiunea Basarabiei (recenzia Dlui Hudiță în Revista „Critică”, Iași 1928, nr. 4).

Dl N. Iorga a notat în lucrare o analiză juridică de mână întâia, „expunerea clară, perfect documentată și concluzii ferme” (Revue historique du Sud-est europeen, 1927, nr. 7-9).

În urma acestor calități ale lucrării, Fundațiunea „Regele Ferdinand I” a onorat pe autor cu premiul jubileului Unirii.

2. A doua lucrare este „Autonomia Basarabiei sub stăpânirea rusească în 1812-1828”, studiu (pag. 106).

Această lucrare obiectivă și bazată pe documente extrase din Arhivele Statului umple un gol în literatura istorică despre Basarabia, luminând un foarte interesant moment istoric al Basarabiei de lupta moldo-rusă și de rezistență națională moldovenească față de opresiunea rusă.

Din ea pentru prima dată aflăm despre unele episoade noi ale acestei lupte în 1819, când doi judecători „au refuzat categoric să semneze procesul-verbal și să facă cercetări în limba rusă” (pag. 62) și când la propunerea Generalului Bahmetiev de a schimba ordinea ședințelor Sfatului Suprem, acesta din urmă a calificat-o ca „insulta națiunii” (pag. 75).

Autorul a studiat arhiva Sfatului Suprem al Basarabiei, dând în anexă distribuirea dosarelor lui după materie și a pus autonomia Basarabiei în legătură cu istoria administrației rusești din acel timp.

3. A treia lucrare a Dlui Alexandru Boldur este „Istoria relațiilor politice ruso-române și istoricul

Basarabiei” (pag. 56). Ea este o modificare și o completare a primelor capitole din lucrarea franceză, pentru uzul studenților Facultății de Teologie.

4. Broșura „Unirea” (1918-1928) publicată cu ocazia jubileului Unirii de 10 ani (pag. 16) este o analiză psihologică a evenimentelor și are drept scop de a defini însemnătatea relativă a tuturor factorilor, care au contribuit la realizarea Unirii.

Ea dă o părere nouă interesantă asupra dezvoltării evenimentelor din acel timp.

5. În legătură cu lucrările de mai sus stă și lucrarea „Chestiunea Basarabiei”, în limba rusă, publicată la Chișinău în 1930 (pag. 52). Ea este un răspuns la un articol al Directorului de Arhive ale Statului la Moscova Adamov, tradusă din rusește în „Le Monde Slave”, 1928, ianuarie.

Articolul lui Adamov conține denaturarea faptelor istorice spre a dovedi că Nordul și Sudul Basarabiei nu au aparținut României niciodată, iar suveranitatea asupra părții mijlocii – nu este decât un episod istoric. Cu invocarea faptelor și izvoarelor, Dl Boldur combate această părere.

6. Lucrarea sub titlul „Societatea Națiunilor și Știința Dreptului Internațional”, Chișinău, 1927 (pag. 84) mărturisește alesele aptitudini ale autorului pentru cercetări în domeniul problemelor importante ale dreptului internațional. În această lucrare autorul oferă o definiție proprie naturii Societății Națiunilor (pag. 52) și păreri personale.

7. Dl Alexandru Boldur a publicat un șir de articole, de exemplu: „Ideologia politică a emigrației ruse” în „Viața Românească”, 1931, nr. 4 și 5 (pag. 42-51 și 153-166) și o serie de articole sub denumirea generală „Noua ordine constituțională” în „Cuvântul” (din 5, 8, 9 și 10 iulie și 25 august 1930).

8. Dl Alexandru Boldur a mai publicat dări de seamă asupra cărților Dlui Șt. Ciobanu „Unirea” (în Arhiva pentru

știința și reforma socială, 1929), Dlui N. Popovschi – „Istoria bisericii din Basarabia” („Cuvântul”, 19 iunie 1931), Dlui Andrei Popovici – „The political Status of Bessarabia” (Cuvântul, 14 iulie 1931) și Dlui Ghins – „Pe căile spre Statul viitor. De la liberalism spre solidarism” („Cuvântul”, 19 și 21 noiembrie 1931).

9. În anul curent, 1931-1932, Dl Boldur a publicat primul articol din lucrarea sa cu titlul „Introducere la istoria Basarabiei sub ruși” (revista „Viața Basarabiei”, 1932, nr. 2) și un articol cu denumirea „Ideal-realismul sau intuitivismul rusesc” („Gândirea” 1932, nr. 2).

10. Dl Boldur are gata pentru tipar „Enciclopedia Dreptului”, cursul modificat și reînnoit, pe care Domnia sa l-a ținut în Institutul Superior Juridic din Sevastopol. Lucrarea are 170 pagini și este depusă la „Casa Școalelor” în 1930 spre publicare.

În afară de aceasta, la redacția revistei „Viața Românească” se află pentru publicare un articol cu titlul „Teoria psihologică a dreptului” (pag. 16).

11. În fine, în afară de lucrări în limba franceză și română, Dl Boldur mai are și un șir de lucrări în limba rusă, publicate în Rusia (în număr mai mult de 20), din care menționăm cele mai însemnate studii: „Originea Senatului rusesc”, St. Petersburg, 1911, „Tratatul de Versailles”, Sevastopol, 1920, „Responsabilitatea miniștrilor și minister responsabil”, St. Petersburg, 1915.

Pe baza celor de mai sus, considerăm că Dl Alexandru BOLDUR, merită a fi ridicat de la rangul de conferențiar definitiv la rangul de profesor agregat.

Ștampilă

Semnături

Doc. 12. *Declarația lui Alexandru Boldur din 25 mai 1932 prin care își asumă responsabilitatea de a nu solicita majorarea salariului, în cazul avansării la rangul de profesor agregat, decât atunci când bugetul va permite acest lucru.*

Dată în prezența noastră,
Decan,
ss/N. Popescu-Prahova

DECLARAȚIE

Subsemnatul, Alexandru Boldur, conferențiar la Facultatea de Teologie din Chișinău, declar că în caz dacă voi fi ridicat la rangul de profesor agregat, conform art. 83, alin. 3, din Legea pentru organizarea învățământului superior universitar (publicată în Monitorul Oficial nr. 96 din 22 aprilie 1932), îmi iau îndatorirea de a nu cere ridicarea de salariu peste cel avut la promulgarea legii, decât când bugetul va permite.

/ss/ Alexandru Boldur
pentru conformitate cu originalul,

Secretarul Facultății de Teologie
Chișinău

Ștampilă
25.V.1932
Chișinău

Semnătură

Facultatea de Teologie

Doc. 13. *Extras din procesul-verbal din 26 mai 1932 al ședinței Consiliului profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău, privind transformarea în catedră a conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” și avansarea conferențiarului definitiv Alexandru Boldur la rangul de profesor agregat.*

EXTRAS

din procesul-verbal al ședinței Consiliului profesoral al
Facultății de Teologie din Chișinău din 26 mai 1932

Prezidează Dl Nic. Popescu-Prahova – decanul
Facultății.

Membrii prezenți Pr. Gr. Pișculescu, Ec. D. Popescu-Moșoia, Pr. Cicerone Iordăchescu, Ec. Valeriu Iordăchescu, Pr. Vasile Radu, d. d. C. Fedeleş, Toma C. Bulat și Petru Constantinescu.

„Luând în discuție petiția Dlui conferențiar definitiv Alexandru Boldur, titular al conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”, înregistrată sub. nr. 515/a. c. prin care, întemeindu-se pe art. 83 al. 3 din Legea pentru organizarea învățământului universitar cere să se facă formalitățile necesare de transformare în catedră a conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” și de ridicarea Domniei sale la rangul de profesor agregat. Consiliul:

- a) Cu privire la ridicarea conferinței la rangul de catedră, constată că Facultatea de Teologie din Chișinău și Senatul universitar din Iași au cerut transformarea acestei conferințe în catedră înaintea depunerii susnumitei legi pe Biroul Adunării Deputaților (11 martie a. c.), deoarece hotărârile respective au fost luate de Consiliul Facultății la 17 februarie c., iar de Senatul universitar la 8 mai a. c.

Pentru acest motiv, Consiliul hotărăște a ruga Senatul universitar să facă la Ministerul Instrucțiunii Publice intervenția necesară pentru îndeplinirea formelor cuvenite pentru transformarea conferinței în catedră cu același titlu „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”.

b) Cu privire la ridicarea actualului titular al conferinței
DI Alexandru Boldur la rangul de profesor agregat:

Considerând că Domnia sa este conferențiar definitiv la această Facultate, recunoscut ca atare prin adresa Ministerului Instrucțiunii Publice nr. 104786/1931.

Având în vedere că Domnia sa a publicat o serie de lucrări în domeniul catedrei sale, bine apreciate, dintre care amintim pe următoarele:

- 1) „Societatea Națiunilor și știința dreptului Internațional”, studiu, Chișinău, 1927, pag. 84.
- 2) „Unirea (1918-1928). Analiza psihologică a evenimentelor”, Chișinău, 1928.
- 3) „Istoria relațiilor politice ruso-române”, Chișinău, 1928, pag. 56.
- 4) „Autonomia Basarabiei sub stăpânirea rusească în 1812-1928”, studiu, Chișinău, 1929, pag. 107.
- 5) „Recenzia asupra cărții Dlui Șt. Ciobanu” în „Unirea”. Arhiva pentru știința și reforma socială, 1929.
- 6) „Chestiunea Basarabiei”, Chișinău, 1930, pag. 52, în limba rusă (pentru interesele propagandei naționale).
- 7) „Ideologia politică a emigrației ruse”, „Viața Românească”, 1931, nr. 4-5, pag. 42-51 și 153-161.
- 8) „Recenzir-foileton asupra cărții Dlui N. Popovschi Istoria Bisericii din Basarabia” („Cuvântul”, 19 iunie 1931).
- 9) „Filosofia ideal-realistă”, articol în „Gândirea” 1932, nr. 2.

Sunt gata pentru tipar:

- 1) „Enciclopedia dreptului”, 1930, pag. 170 (se află aproape de doi ani la „Casa Școalelor”).
- 2) „Teoria psihologică a dreptului”, articol trimis spre publicare revistei „Viața Românească”.

Considerând că toate aceste lucrări au o deosebită valoare istorică și juridică, în special lucrarea „La Bassarabie et la relations russo-roumaines, Paris, 1927, premiata de Fundațiunea „Regele Ferdinand”, a adus excelente servicii și la momentul cel mai util cauzei noastre naționale.

Având în vedere că Dl Alexandru Boldur ia în scris îndatorirea de a nu cere ridicarea de salariu peste cel avut la promulgarea legii, decât când bugetul va permite.

Pentru aceste considerații, fără a mai lua în discuție faptul că Dl Alexandru Boldur satisface și condiția al. 5 din același articol, deoarece are o activitate didactică universitară de mai mult de 7 ani, Consiliul hotărăște să se facă la Onoratul Senat universitar convenita intervenție pentru ridicarea Dlui conferențiar definitiv Alexandru Boldur la rangul de profesor agregat pe baza art. 83 al. 3 din Legea pentru organizarea învățământului universitar”.

Decan-Președinte ss/Nic. Popescu-Prahova.
ss/Pr. Gr. Pișculescu. ss/Ec. D. Popescu-Moșoiaia.
ss/Pr. C. Iordăchescu. ss/Econ. Valeriu Iordăchescu.
ss/Pr. Vasile Radu. ss/C. Fedeleş.
ss/Toma G. Bulat. ss/Petru Constantinescu.

Pentru conformitate cu originalul
Secretarul Facultății de Teologie din Chișinău

Ștampilă

Semnătură

Doc. 14. *Extras din procesul-verbal nr. 42 din 4 iunie 1932 al Senatului universitar din Iași privind avansarea conferențiarului definitiv Alexandru Boldur în postul universitar profesor agregat la catedra „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” de pe lângă Facultatea de Teologie din Chișinău.*

Extras din procesul-verbal al Senatului universitar
din Iași

Sedința din 4 iunie 1932

SENATUL UNIVERSITAR

PROCES-VERBAL Nr. 42

Sedința din 4 iunie 1932, ora 18

Prezenți Domnii Profesori-Senatori: P. Bogdan, I. Bărbulescu, P. Bujor, C. Fedeleș, Dr. St. Gracoski, N. Popescu-Prahova, Al. Popovici și Dr. I. Tănăsescu.

Prezidează domnul Rector profesor Petru Bogdan.

La chestiunile aduse în discuție, Senatul hotărăște:

...

II) Domnul Rector, aduce la cunoștința Senatului că Facultatea de Teologie din Chișinău, cu nr. 292 (înreg. sub nr. 1238/1932) intervine în numele Consiliului profesoral pentru recomandarea ca profesor agregat a Dlui conferențiar definitiv Boldur Alexandru la catedra „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” în conformitate cu art. 83 alin. 3 din Legea pentru organizarea învățământului universitar.

Senatul, cercetând dosarul constată:

- a) Domnul Boldur Alexandru este conferențiar definitiv pentru „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” din 1931.
- b) Că prin votul unanim al Consiliului profesoral al Facultății de Teologie – în ședința din 26 mai 1932 – prezenți fiind nouă domni profesori, s-a aprobat recomandare ca profesor agregat.
- c) Având în vedere că în ședința din 8 martie 1932, Senatul a aprobat transformarea și ridicarea conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” la rangul de catedră, hotărâre comunicată Ministerului de Instrucție cu raportul Rectoratului nr. 751 din 14 martie 1932.
- d) Că Dl Boldur Alexandru depune declarația a nu cere ridicare de salariu.
- e) Că titularul conferinței acesteia Dl Boldur Alexandru intră, deci, în prevederile art. 83 alin. 3 al Legii,

hotărăște:

Se va propune Ministerului de Instrucție numirea Dlui conferențiar definitiv Boldur Alexandru, ca profesor agregat la catedra „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” de pe lângă Facultatea de Teologie din Chișinău, catedră care se transformă din conferința cu același nume (pe care Dl Boldur o ocupă ca titular) pe baza art. 83 alin. 3 din Legea pentru organizarea învățământului universitar (1932).

Președinte-Rector,
(ss) P. Bogdan

Secretar General,

Constituirea carierei didactice a profesorului
Alexandru V. Boldur. Culegere de documente

(ss) Dr. Gh. I. Botez

Pentru conformitate,

Secretar general

Ștampilă

Semnătură

DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr.
1404/1932, f. 161 (față-verso).

Doc. 15. *Adresa Ministerului Instrucțiunii, al Cultelor și Artelor către Rectorul Universității din Iași și către Decanul¹ Facultății de Teologie din Chișinău cu privire la transformarea pe 20 iulie 1932 a conferinței „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” de la Facultatea de Teologie din Chișinău în catedră cu aceeași titulatură, iar titularul conferinței, conferențiarul definitiv Alexandru Boldur, a fost numit pe aceeași dată profesor agregat la catedra menționată anterior.*

MINISTERUL INSTRUCȚIUNII, AL CULTELOR
ȘI ARTELOR
DIRECȚIUNEA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

Domnului Rector al Universității din Iași

Avem onoarea a vă face cunoscut că, prin Înaltul Decret Regal nr. 2248/932, conferința „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” de la Facultatea de Teologie din Chișinău, a fost transformată, pe ziua de 20 iulie 1932, în catedră cu aceeași titulatură, iar titularul acelei conferințe, Dl conferențiar definitiv Alexandru Boldur, a fost numit pe aceeași dată, profesor agregat la catedra astfel transformată, în conformitate cu dispozițiile art. 83 al. III din Legea învățământului universitar.

Până ce bugetul Ministerului Instrucțiunii va putea înscris leafa de profesor agregat, Domnia sa va continua să fie retribuit cu salariul pe care-l primește în prezent, în conformitate cu declarația proprie.

¹ Adresa Ministerului Instrucțiunii, al Cultelor și Artelor expediată separat Decanului Facultății de Teologie din Chișinău este înregistrată cu nr. 97065 din 22 iulie 1932. Adresa vizează aceeași informație.

Constituirea carierei didactice a profesorului
Alexandru V. Boldur. Culegere de documente

MINISTRU,
Semnătură

Consilier al Învățăământului Superior
/ Director General,
Semnătură

DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr.
1405/1932, f. 66.

Doc. 16. *Adresa Ministerului Instrucțiunii, al Cultelor și Artelor către Rectorul Universității din Iași cu privire la recunoașterea dreptului la două gradații a lui Alexandru Boldur pentru activitatea în sistemul de învățământ rusesc și pentru cel românesc.*

MINISTERUL ÎNȘTRUCȚIUNII, AL CULTELOR
ȘI ARTELOR
DIRECȚIUNEA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

Dlui Rector al Universității din Iași

Avem onoarea a vă face cunoscut că Ministerul a aprobat recunoașterea dreptului la două gradații Dlui Alexandru Boldur, profesor la Facultatea de Teologie din Chișinău, cu începere de la 1 ianuarie 1933, din care o gradație pentru anii serviți în învățământul din Rusia, iar a doua gradație pentru anii serviți în învățământul românesc, întrucât Domnia sa îndeplinește condițiile art. 56 din Legea pentru organizarea învățământului universitar.

MINISTRU,
Semnătură

Director General,
Semnătură

DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr. 1405/1932, f. 101.

Doc. 17. *Copia cererii lui Alexandru Boldur adresată Decanului Facultății de Teologie din Chișinău în vederea înaintării solicitării de avansare la rangul de profesor titular către Facultatea de Teologie.*

MINISTERUL INSTRUCȚIUNII PUBLICE,
AL CULTELOR ȘI ARTELOR

UNIVERSITATEA FACULTATEA DE
MIHĂILEANĂ DIN IAȘI TEOLOGIE DIN CHIȘINĂU

Copie de pe cererea Dlui profesor agregat Alexandru Boldur, adresată Dlui Decan al Facultății de Teologie din Chișinău și înregistrată sub nr. 2982/1936.

23 noiembrie 1936

Se va convoca Consiliul profesoral conform legii. Va fi convocat miercuri, 25 c. ora 4 p. m.
(ss) N. Popescu-Prahova.

Domnule Decan,

Subsemnatul, Boldur Alexandru, profesor agregat la Facultatea de Teologie din Chișinău, împlinind termenul de trei ani de funcționare efectivă în postul de mai sus, în baza art. 26 din Legea învățământului universitar, vă rog să binevoiți a supune hotărârii Facultății rugămintea mea de a fi ridicat la rangul de profesor titular.

Cu toată stima, /ss/ A. Boldur.

pentru conformitate,

Secretar,
Ștampilă Semnătură

Doc. 18. *Copia avizului în care se solicită convocarea profesorilor titulari ai Consiliului profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău pentru a discuta cererea de înaintare la gradul de profesor titular a profesorului agregat Alexandru Boldur.*

Copie.

Convocare

Onorații membri, profesori titulari ai Consiliului profesoral al Facultății, sunt rugați să binevoiască a se întruni în cancelaria profesorilor, în ședință specială, miercuri, 25 noiembrie 1936, ora 4 p. m., pentru a discuta cererea de înaintare la gradul de profesor titular a Dlui profesor agregat Alexandru Boldur.

De vedere sunt rugați a semna.

Decan, /ss/ N. Popescu-Prahova.

1. P. C. Arhim. Iuliu Scriban
2. P. C. Pr. Cicerone Iordăchescu /ss/ *semnătura*
3. P. C. Econ. D. Popescu-Moșoaia /ss/ *semnătura*
4. P. C. Econ. Valeriu Iordăchescu /ss/ *semnătura*
5. P. C. Pr. Grigorie Pișculescu
6. P. C. Pr. Vasile Radu /ss/ *semnătura*
7. D-l Toma G. Bulat /ss/ *semnătura*
8. D-l Ștefan Ciobanu /ss/ *semnătura*
9. D-l Constantin Fedeleş /ss/ *semnătura*
10. D-l Ioan Gh. Savin
11. D-l Constantin N. Tomescu /ss/ *semnătura*

pentru conformitate,

Secretar,

Ștampilă

Semnătură

Doc. 19. *Copia procesului-verbal al ședinței speciale din 25 noiembrie 1936 în vederea înaintării unui profesor titular pentru întocmirea raportului asupra activității didactice și a lucrărilor științifice publicate în timpul celor patru ani și jumătate de către Alexandru Boldur, perioadă în care activează ca profesor agregat.*

Copie.

„Citit și aprobat de Consiliul profesoral
în ședința specială din 9 decembrie
1936. Se va trece în registrul
de procese-verbale.
/ss/ N. Popescu-Prahova.

Proces-verbal al ședinței speciale din 25 noiembrie 1936

Ședința se deschide la ora 17 sub prezidenția Dlui profesor N. Popescu-Prahova, decanul Facultății.

Sunt prezenți următorii Domni profesori titulari: P. C. Arhim. Iuliu Scriban, P. P. C. C. profesori: Cicerone Iordăchescu, Valeriu Iordăchescu, Econ. D. Popescu-Moșoaia, V. Radu, Domnii: Constantin Fedeleș, Ștefan Ciobanu, Constantin N. Tomescu și d. Toma G. Bulat.

P. C. Teodor Simionov, secretarul Facultății fiind bolnav, Dl Decan roagă și Consiliul aprobă ca P. C. prof. Econ. D. Popescu-Moșoaia să redacteze procesul-verbal al ședinței de astăzi.

Dl Decan aduce la cunoștința Consiliului că Dl Alexandru Boldur, profesor agregat prin petiția înregistrată la nr. 2982/1936, cere să fie ridicat la rangul de profesor titular, deoarece îndeplinește condițiile prevăzute în art. 26 din Legea pentru organizarea învățământului universitar.

În conformitate cu art. 60 din Regulamentul general de

aplicare al legii pentru organizarea învățământului universitar, Dl Decan, cere Consiliului să însărcineze pe un profesor titular să facă raportul asupra activității didactice și a lucrărilor științifice publicate în timpul celor patru ani și jumătate, de când Dl Alexandru Boldur funcționează ca profesor agregat, și propune în acest scop pe Dl profesor Ștefan Ciobanu.

P. C. prof. Cicerone Iordăchescu susține că Dl Alexandru Boldur ar trebui mai întâi să prezinte originalele actelor sale de studii și numai după examinarea acestora să se procedeze la discutarea cererii de titularizare. De aceeași părere este și Dl profesor Constantin N. Tomescu, care afirmă că ar exista în acest sens o hotărâre a Consiliului profesoral.

Dl Decan arată că nu există o astfel de hotărâre a Consiliului; această chestiune a fost discutată între colegi în afara Consiliului.

Dl profesor Șt. Ciobanu susține că această chestiune nu mai trebuie și nu mai poate fi discutată acum, deoarece cu prilejul ridicării la rangul de conferențiar definitiv și cu prilejul numirii ca profesor agregat Dl Alexandru Boldur a produs acte, care de către Consiliu au fost considerate ca suficiente.

De asemenea, Facultatea posedă o adresă prin care Ministerul Educației Naționale, cu prilejul numirii în calitate de conferențiar, consideră suficiente actele prezentate de Dl Alexandru Boldur.

Dl Decan aduce la cunoștința Consiliului declarația Dlui profesor Alexandru Boldur că în afară de cele prezentate Domina sa nu mai are alte acte.

Dl profesor Toma G. Bulat propune instituirea unei comisii, care să revadă și să verifice actele Dlui Alexandru Boldur. De aceeași părere mai sunt și P. C. profesor Valeriu Iordăchescu și Dl profesor Constantin N. Tomescu.

Dl Decan susține că, de fapt, Consiliul nu are dreptul să ceară revizuirea actelor cu prilejul ridicării la rangul de titular a Dlui profesor agregat Alexandru Boldur. Fiind profesor agregat, Dl Alexandru Boldur are în învățământul universitar o situație definitivă.

De altfel, după lege Consiliul n-are dreptul de a revizui actele. În conformitate cu termenii art. 26 din Legea pentru organizarea învățământului universitar, ridicarea la rangul de profesor titular se face numai pe baza activității didactice și a lucrărilor științifice publicate în timpul stagiului de profesor agregat.

Dl profesor Toma G. Bulat afirmă că ridicarea la rangul de profesor agregat a Dlui Alexandru Boldur s-a făcut cu rezerva ca ulterior să se revizuiască actele.

Dl Decan răspunde că ridicarea la rangul de profesor agregat a Dlui Alexandru Boldur s-a făcut fără rezerve și fără condiții.

În consecință, Domnia sa propune să se respingă cererea de instituire a unei comisii de revizuire a actelor Dlui profesor agregat Alexandru Boldur și să se treacă la alegerea raportorului în persoana Dlui profesor Șt. Ciobanu.

Propunerea Dlui Decan este primită cu majoritate de șase voturi contra patru.

Au votat pentru: Dl Decan, P. C. Arhim. Iuliu Scriban, P. P. C. C. prof. Econ. D. Popescu-Moșoaia și V. Radu, Domnii Ștefan Ciobanu și Constantin Fedeleş.

Au votat contra: P. P. C. C. prof. Cicerone și Valeriu Iordăchescu, Domnii Constantin N. Tomescu și Toma G. Bulat.

Ordinea de zi fiind terminată, Dl Decan ridică ședința.

Decan-Președinte, /ss/ N. Popescu-Prahova

Membrii: /ss/ Arhim. Scriban

Constituirea carierei didactice a profesorului
Alexandru V. Boldur. Culegere de documente

/ss/ Ec. D. Popescu-Moșoaia

/ss/ Pr. V. Radu

/ss/ Șt. Ciobanu

/ss/ C. Fedeleş

/ss/ Pr. C. Iordăchescu

/ss/ Pr. V. Iordăchescu

/ss/ C. Tomescu

/ss/ Toma G. Bulat

pentru conformitate,

Secretar,

Ștampilă

Semnătură

DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr.
1709/1937, f. 6.

Doc. 20. *Copia avizului în care se solicită convocarea profesorilor titulari ai Consiliului profesoral al Facultății de Teologie din Chișinău pentru a discuta referatul profesorului Ștefan Ciobanu privitor la ridicarea la rangul de profesor titular a profesorului agregat Alexandru Boldur.*

Copie

Convocare

Onorații membri, profesori titulari ai Consiliului profesoral al Facultății, sunt rugați să binevoiască a se întruni în cancelaria profesorilor, în ședință specială, miercuri, 9 decembrie 1936, ora 4 p. m., pentru a discuta referatul Dlui profesor Ștefan Ciobanu privitor la ridicarea la rangul de profesor titular a Dlui profesor agregat Alexandru Boldur.

De vedere sunt rugați a semna,

7 decembrie 1936

Decan, /ss/ N. Popescu-Prahova

1. P. C. Arhim. Iuliu Scriban /ss/ *semnătura*
2. P. C. Pr. Cicerone Iordăchescu /ss/ *semnătura*
3. P. C. Econ. D. Popescu-Moșoaia /ss/ *semnătura*
4. P. C. Econ. Valeriu Iordăchescu /ss/ *semnătura*
5. P. C. Pr. Grigore Pișculescu
6. P. C. Pr. Vasile Radu /ss/ *semnătura*
7. D-l Toma G. Bulat
8. D-l Ștefan Ciobanu /ss/ *semnătura*
9. D-l Constantin Fedeleş /ss/ *semnătura*
10. D-l Ioan Gh. Savin
11. D-l Constantin N. Tomescu /ss/ *semnătura*

pentru conformitate,

Secretar,

Ștampilă

Semnătură

Doc. 21. *Proces-verbal al ședinței speciale din 9 decembrie 1936 cu privire la discutarea raportului asupra activității didactice și a lucrărilor științifice publicate de către Alexandru Boldur în timpul celor patru ani și jumătate, perioadă în care activează ca profesor agregat, raportul fiind întocmit de către profesorul titular Ștefan Ciobanu.*

Proces-verbal al
Ședinței speciale din 9 decembrie 1936

Ședința se deschide la ora 16 sub președinția Dlui profesor N. Popescu Prahova, decanul Facultății.

Sunt prezenți următorii d. d. profesori titulari: P. C. Arhim. I. Scriban, P. P. C. C. profesori Cicerone Iordăchescu, Valeriu Iordăchescu, Econ. D. Popescu-Moșoaia, Vasile Radu, Dnii Ștefan Ciobanu și Constantin Fedeleș.

Se citește și se aprobă procesul-verbal al ședinței speciale din 25 noiembrie a. c.

DI Decan arată Consiliului că la ordinea de zi a acestei ședințe speciale este discutarea raportului asupra activității didactice și a lucrărilor științifice publicate în timpul celor patru ani și jumătate, de când DI Alexandru Boldur, funcționează ca profesor agregat, cu alcătuirea cărui raport a fost în ședința specială din 25 noiembrie a. c. însărcinat DI profesor titular Ștefan Ciobanu.

La cererea Dlui Decan, DI profesor Ștefan Ciobanu dă citire următorului raport sub nr. 3210/1936.

„În conformitate cu hotărârea Onoratului Consiliului al Facultății de Teologie din Chișinău în ședința din 25 noiembrie 1936 cu privire la înaintarea la gradul de profesor titular a Dlui Alexandru Boldur, profesor agregat, cu distinsă onoare Vă rog a supune Onoratului Consiliu cele ce

urmează:

Dl profesor Alexandru Boldur, profesor agregat, funcționează la Facultatea de Teologie din Chișinău, la catedra „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”, al V-lea an fiind numit cu titlul de profesor agregat la 20 iulie 1932 prin I. D. R. nr. 2248.

Numirea Dlui Alexandru Boldur la această catedră, ca și numirea Domniei sale în calitate de conferențiar la aceeași catedră la înființarea ei, s-a făcut pe lângă titlurile academice pe care le are și pe baza unei activități continuă și prodigioase științifice, care a culminat prin lucrarea Domniei sale: „La Bessarabie et les relations russo-roumaines” (Paris, 1927, pag. 410), lucrare în care se discută problema provinciei noastre dintre Prut și Nistru din punct de vedere al drepturilor României asupra Basarabiei. Notez cele mai însemnate dintre lucrările Dlui Alexandru Boldur: În românește: 1) „Autonomia Basarabiei sub stăpânire rusească în 1812”. Studiu, Chișinău, 1928, pag. 106. 2) „Unirea (1918-1928). Analiza psihologică a evenimentelor”, Chișinău, 1928, pag. 16. 3) „Ideologia politică a emigrației ruse”. Revista „Viața românească”, 1931, nr. 4-5. 4) „Filosofia intuitivismului rusesc”. Revista „Gândirea”, an. XII, nr. 2. 5) „Introducere la Istoria Basarabiei sub stăpânirea rusească”. Revista „Viața românească”, 1932, nr. 2.

În limba franceză: „La Bessarabie et les relations russo-roumaines” Paris, 1927, pag. 410. Lucrarea a fost premiată de Fundația „Regele Ferdinand I”.

În limba rusă: 7) „Originea senatului rusesc”, Petersburg, 1911. 8) „Responsabilitatea miniștrilor și guvern responsabil”, Petersburg, 1915. 9) „Chestiunea Basarabiei”, Chișinău, 1930, pag. 51. În intervalul de timp de când Dl Alexandru Boldur a fost numit profesor agregat, adică din anul 1932 și până în prezent, Domnia sa a dat la iveală

următoarele studii: 1) „Dreptul local al Basarabiei”, schiță de istorie, Chișinău, 1932, pag. 26. 2) „Problema pactului de neagresiune Sovieto-român”, Chișinău, 1933, pag. 20. 3) „Problema politiceii creștinești și Statul”. Lucrare de sinteză pe baza literaturii religioase moderne și a istoriei doctrinelor politice, Chișinău, 1933, pag. 53. 4) „La philosophie et la theorie du droiten Roumanie” (articol în „Archives de Philosophie du droit et Sociologie juridique”, Paris, 1932, nr. 3-4. 5) „Soarta istorică a nobilimii din Basarabia”, 1935, pag. 24. 6) „Istoria Basarabiei”, vol. I, Chișinău, 1936, pag. 136. În aceste din urmă lucrări ca și în cele precedente Dl Boldur s-a dovedit a fi un cercetător pasionat al trecutului românesc. Bun cunoscător al limbilor slave Dl Boldur utilizează în lucrările sale un material vast necunoscut în mare parte de istoriografia noastră. Operele Domniei sale sunt înzestrate cu un aparat bibliografic bogat și sunt scrise metodic, cu o claritate a gândirii necesare oricărei opere științifice. Adeseori Domnia sa abordează cele mai dificile probleme din istoriografia noastră, cum sunt chestiunile „brodnicilor”, a „Bolohovenilor”, „diploma bărlădeană” căror probleme le dă interpretări noi originale, iar în ce privește problema expansiunii românești în Rusia de Sud aduce lumini noi în istoriografia noastră.

Ca profesor Dl Alexandru Boldur, după cum se poate constata din registrul de prezență al facultății, a fost întotdeauna la datorie. La lecțiile Domniei sale ca și la orele de seminar se tratează diferite probleme în legătură cu istoria țării noastre, cu mișcările culturale, economice și politice. Dl profesor Alexandru Boldur dezvoltă și o activitate extrauniversitară. Ca publicist a colaborat la mai multe ziare locale și din capitală. În calitate de consilier al Municipiului Chișinău, de mai mulți ani, de obicei, este raportor pentru chestiuni culturale. În anul 1936 a ținut prelegeri la cursurile pentru perfecționarea învățătorilor din

or. Soroca; în același an, la 8 noiembrie, Domnia sa printr-o conferință ținută în aula facultății a deschis anul universitar. Dl Boldur conferențiază de câțiva ani în mod permanent și la Universitatea populară din Chișinău. Pentru activitatea de mai sus și în baza drepturilor pe care i le conferă legea, propun ca Dl profesor agregat Alexandru Boldur, ca unul ce și-a făcut stagiul legal de 3 ani, să fie ridicat la rangul de profesor titular” /ss/ Șt. Ciobanu.

La discuțiunea raportului cel dintâi ia cuvântul P. C. prof. Cicerone Iordăchescu, care declară că își menține rezerva făcută în ședința specială din 25 noiembrie a. c. anume că Dl profesor agregat Alexandru Boldur ar trebui să prezinte spre verificare, originalele titlurilor sale de studii.

La acest punct de vedere se raliază și P. C. profesor Valeriu Iordăchescu. La această obiecție, Dl Decan aduce la cunoștința Consiliului că Dl profesor agregat Alexandru Boldur a făcut toate demersurile pentru a obține originalele titlurilor sale de studii, dar pe cale oficială i s-a răspuns din Rusia că acele acte nu-i pot fi procurate, deoarece ele lipsesc din arhivele respective.

Pentru dovedirea celor de mai sus, Dl Decan dă citire referatului, pe care în această chestiune Domnia sa l-a primit din partea Dlui profesor agregat Alexandru Boldur, referat înregistrat sub nr. 3250/1936.

În urma citirii acestui referat P. P. C. C. Cicerone și Valeriu Iordăchescu declară că își retrag rezervele făcute.

Nemai cerând nimeni cuvântul, se trece la votare. Votarea s-a făcut prin vot secret.

La dispunerea scrutinului s-a constatat că profesorii prezenți, în număr de 8 și în unanimitate au aprobat raportul Dlui profesor Șt. Ciobanu și, deci, cu majoritatea legală s-au pronunțat pentru ridicarea Dlui profesor Alexandru Boldur la rangul de profesor titular.

Consiliul autoriză pe Dl Decan să facă formalitățile

Constituirea carierei didactice a profesorului
Alexandru V. Boldur. Culegere de documente

necesare pentru ca Dl profesor agregat Alexandru Boldur să
fie numit profesor titular, prin decret regal.

Ordinea de zi fiind terminată, Dl Decan ridică ședința.

Președinte Decan,

/ss/ N. Popescu-Prahova

Membrii: /ss/ Arhim Scriban

/ss/ Pr. C. Iordăchescu

/ss/ Ec. D. Popescu-Moșoaia

/ss/ Pr. V. Iordăchescu

/ss/ Șt. Ciobanu

/ss/ C. Fedeleş

/ss/ Pr. V. Radu

pentru conformitate,

Secretar,

Ștampilă

Semnătură

DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr.
1709/1937, f. 8 (față-verso) - 9.

Doc. 22. *Copia referatului lui Alexandru Boldur în care menționează faptul că a solicitat procurarea actelor sale de studii în original, dar nu i-au fost eliberate pe motiv că nu existau în arhivă.*

Copie de pe referatul Dlui profesor agregat Alexandru Boldur adresat Dlui Decan al Facultății de Teologie din Chișinău înregistrat sub nr. 3250/1936.

8 decembrie 1936

Se va înregistra și aduce la cunoștința Consiliului profesoral în ședința specială din 9 decembrie 1936.

/ss/ N. Popescu-Prahova

„Domnule Decan, ca o completare la memoriul, prezentat de mine odată cu cererea de definitivare, rog să binevoiți a supune Consiliului Facultății de Teologie următoarele. Unii profesori ai Facultății noastre cereau să fie prezentată de mine diploma de licență în original. Deși la definitivarea mea în postul de conferențiar și la numirea mea ca profesor agregat colegii m-au votat numai pe baza actelor ce posed despre depunerea examenului de magistru și despre numirea mea ca privat docent al Universității din Petersburg, aceste acte fiind socotite suficiente, și, deși conform art. 26 din Legea învățământului universitar, titularizarea se face „numai pe baza activității didactice și lucrărilor științifice”, m-am supus dorinței unei părți din colegii mei.

La 8 ianuarie a. c. m-am adresat Ministerului nostru de Externe cu rugămintea de a-mi procura diploma cerută. În august a. c. primesc următorul răspuns: Prefectura județului Lăpușna, serviciul administrativ, nr. 14199, 1936 luna VIII ziua 1. „Domnule Chestor. Motivați, de ordinul nr. 33729/1936 al Ministerului Afacerilor Străine avem onoare

a Vă ruga să binevoiți a aduce la cunoștință Dlui Boldur Alexandru, profesor la Facultatea de Teologie, domiciliat în Chișinău, str. Universității nr. 18, că, după informațiile Legațiunii Române din Moscova, actele cerute de Domnia sa nu-i pot fi procurate din cauza lipsei materialelor respective din arhivă. Prefect. Secretar”.

După cum puteți constata aceasta este în realitate un refuz de a elibera diploma.

Nu mă îndoiam că voi primi un răspuns negativ. După însăși natura puterii sovietice, nu putea să fie servit un profesor la Teologie și încă un om, ce a părăsit Rusia clandestin după ce de două ori i s-a refuzat plecarea în străinătate”. Cu deosebit respect, /ss/ A. Boldur.

pentru conformitate,

Secretar,

Ștampilă

Semnătură

Doc. 23. *Adresa nr. 3426 din 13 decembrie 1936 a Decanului Facultății de Teologie din Chișinău N. Popescu-Prahova către Rectorul Universității din Iași în vederea înaintării Senatului universitar a chestiunii avansării profesorului agregat Alexandru Boldur la rangul de profesor titular.*

MINISTERUL INSTRUCȚIUNII PUBLICE,
AL CULTELOR ȘI ARTELOR

UNIVERSITATEA MIHĂILEANĂ DIN IAȘI FACULTATEA DE
TEOLOGIE DIN CHIȘINĂU

Chișinău, 13 decembrie 1936

Nr. 3426

Domnule RECTOR,

În urma cererii Dlui profesor agregat Alexandru Boldur, înregistrată sub nr. 2982/1936, Consiliul profesoral în ședința specială din 25 noiembrie 1936, a însărcinat pe Dl profesor titular Șt. Ciobanu să facă raportul asupra activității didactice și a lucrărilor științifice publicate de Dl Alexandru Boldur în timpul celor patru ani și patru luni, de când funcționează ca profesor agregat.

Raportul Dlui profesor Șt. Ciobanu a fost discutat în ședința specială din 9 decembrie, când prin vot secret și prin majoritatea voturilor tuturor profesorilor titulari ai Facultății, Dl profesor agregat Alexandru Boldur a fost ridicat la rangul de profesor titular.

Comunicându-Vă cele ce preced, Vă rugăm să binevoiți, în conformitate cu art. 26 din lege și 60 din regulament, să supuneți Onoratului Senat chestiunea

ridicării Dlui profesor agregat Alexandru Boldur la rangul
de profesor titular.

Vă înaintăm odată cu aceasta și dosarul respectiv.

Primiți, Vă rugăm, Domnule Rector, încredințarea
deosebitei noastre considerațiuni.

Decan

Ștampilă

Semnătură

Secretar,
Semnătură

DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr.
1709/1937, f. 2.

Doc. 24. *Adresa Decanului Facultății de Teologie din Chișinău N. Popescu-Prahova, nr. 11 din 9 ianuarie 1937, către Rectorul Universității din Iași prin care se anunță prezentarea dosarului lui Alexandru Boldur pentru avansarea la rangul de profesor titular.*

MINISTERUL INSTRUCȚIUNII PUBLICE,
AL CULTELOR ȘI ARTELOR

UNIVERSITATEA FACULTATEA DE
MIHĂILEANĂ DIN IAȘI TEOLOGIE DIN CHIȘINĂU

Chișinău, 9 ianuarie 1937

Nr. 11

Domnule Rector,

Aici, alăturat, Vă înaintăm, în dublu exemplar, dosarul ridicării la rangul de profesor titular a Dlui profesor agregat Alexandru Boldur, dosar completat în conformitate cu adresa Domniei Voastre nr. 3715 din 21 decembrie 1936.

În același timp, Vă rugăm să binevoiți a dispune ca atunci când se va discuta chestiunea titularizării Dlui profesor agregat Alexandru Boldur, serviciul Secretariatului Universității să prezinte Onoratului Senat și adresa nr. 74763 din 15 iunie 1931 a Ministerului Instrucției publice către Universitatea din Iași.

Primiți, Vă rugăm, Domnule Rector, încredințarea deosebitei noastre considerațiuni.

Decan

Ștampilă

Semnătură

Secretar,
Semnătură

Doc. 25. *Extras din procesul-verbal nr. 07 din 19 ianuarie 1937 cu privire la înaintarea profesorului agregat Alexandru Boldur la rangul de profesor titular la catedra „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”*

EXTRAS

SENATUL UNIVERSITAR DIN IAȘI

PROCES – VERBAL Nr. 7

Sedința din 19 ianuarie 1937, ora 17

Prezenți domnii Senatori profesorii: Tr. Bratu, I. Atanasiu, P. Bogdan, P. Dragomirescu, Tr. Ionașcu, I. Iordan, N. Popescu-Prahova și Dr. Al. Slătineanu.

Prezidează domnul Rector, profesor Traian Bratu.

După ordinea de zi:

.....
.....

15. Dl Rector aduce la cunoștința Senatului că, Facultatea de Teologie cu nr. 3426/4567 și 11/49, complectând dosarul lucrărilor, intervine pentru ridicarea, conform prevederilor art. 26 din lege, la rangul de profesor titular a Dlui profesor agregat Alexandru Boldur de la catedra de „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”. Chestiunea trebuie studiată de Senat, conform prevederilor art. 26 din Legea pentru organizarea învățământului universitar și a art. 60 alin. 5 din regulament, numai în ce privește îndeplinirea formelor legale.

Din dosarul primit și actele aflate în arhiva Rectoratului se constată că:

- a) Pe baza cererii Dlui profesor agregat Alexandru Boldur (înreg. sub nr. 2982/1936) Dl Decan a

convocat pentru 25 noiembrie 1936, o ședință specială a Consiliului profesoral (art. 60 alin. 2 din Regulamentul legii universitare) la care au participat 10 domni profesori titulari, desemnând ca raportor pe Dl profesor Șt. Ciobanu.

- b) Opt dintre Domnii profesori, care au răspuns convocării în ședință specială în ziua de 9 decembrie 1936, din 13 titulari câți numără Facultatea, după citirea raportului Dlui profesor Șt. Ciobanu au hotărât prin scrutin secret, ridicarea Dlui Alexandru Boldur, la rangul de profesor titular, conform prevederilor art. 26 din lege pe baza activității didactice a Domniei sale și lucrărilor științifice, desfășurate în epoca de când funcționează la Facultatea de Teologie.
- c) Dl Alexandru Boldur pe baza titlului de „magistru” și „privat docent” din 1918 a Universității din Petrograd, recunoscut de Ministerul de Instrucție Publică și al Cultelor (cu ord. 74763/1164 din iunie 1931) și a activității desfășurate a fost confirmat conferențiar definitiv pe data de 1 august 1931 (I. D. R. nr. 2762) la conferința ce o deținea de la 1 mai 1927 (nr. 49151).

La data de 20 iulie 1932, prin I. D. R. nr. 2248, conferința „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”, fiind transformată în catedră, titularul ei, Dl Boldur Alexandru, a devenit profesor agregat în conformitate cu prevederile art. 83 al. III din Legea pentru organizarea învățământului universitar.

Astăzi Dl Boldur mai numără efectiv patru ani și șase luni de activitate științifică, didactică și publicistică, în calitate sa de profesor agregat, după cum reiese și din raportul Dlui profesor Șt. Ciobanu.

- d) Că cei opt domni profesori, prezenți la ședință, care prin vot secret (art. 60 alin. 4 din Regulament), au hotărât ridicarea la rangul de profesor titular a Dlui Boldur, reprezintă majoritatea din cei treisprezece profesori titulari ai facultății.

Dl Rector, consultă Senatul dacă: consideră formele legale respectate și, în unanimitate, domnii membri prezenți,

constată:

toate formele legale pentru înaintarea Dlui profesor agregat Boldur Alexandru la rangul de profesor titular la catedra „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”, ce o deține la Facultatea de Teologie (Chișinău), sunt legal respectate și îndeplinite (art. 26 din lege),

și hotărăște:

dosarul lucrărilor să fie înaintat Ministerului Educației Naționale cu rugămintea să binevoiască a da curs legal întocmirii Înaltului Decret Regal pentru înaintarea Dlui profesor agregat Alexandru Boldur la rangul de profesor titular la catedra „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” de pe lângă Facultatea de Teologie (Chișinău) a Universității Mihailene din Iași, în conformitate cu prevederile art. 26 din Legea pentru organizarea învățământului universitar și a art. 60 din regulamentul legii.

Dosarul va cuprinde în copie, următoarele acte:

- 1) Adresa Facultății de Teologie (nr. 3426/4567) către Rectorat (la 13 decembrie 1936).
- 2) Adresa Facultății de Teologie (nr. 11/49) către Rectorat (la 11 ianuarie 1937).
- 3) Cererea adresată de Dl profesor agregat Alexandru Boldur către Decanat (nr. 2982/1936).
- 4) Convocarea Consiliului profesoral în ședința

- specială din 25 noiembrie 1936.
- 5) Procesul-verbal al Consiliului Facultății de Teologie din 25 noiembrie 1936.
 - 6) Convocarea Consiliului în ședință specială din 9 decembrie 1936.
 - 7) Procesul-verbal al ședinței speciale din 9.XII.1936.
 - 8) Referatul Dlui profesor agregat Alexandru Boldur înregistrată la Decan sub nr. 3250/1936.
 - 9) Cererea Dlui Boldur Alexandru adresată Ministerului de Instrucție (înregistrată sub nr. 49151 din 14 aprilie 1927).
 - 10) Ordinul Ministerului Instrucțiunii Publice nr. 74763/1164 din 15 iunie 1931, către Rectorat.
 - 11) Înalt Decret Regal nr. 2762/1931, pentru numirea în postul de conferențiar definitiv (nr. 104785/1931).
 - 12) Înalt Decret Regal nr. 2248/1932 pentru numirea în postul de profesor agregat prin transformarea conferinței în catedră (nr. 97065 din 22 iulie 1932).
 - 13) Formular pentru verificare și control (art. 116 din Regulament).
 - 14) Extras din procesul verbal nr. 7 al Senatului universitar al ședinței de azi 19.I.1937.

Președinte - Rector
/ss/ Tr. Bratu

Secretar General
/ss/ Dr. Gh. I. Botez

p. conformitate,
Ștampilă Semnătură

Doc. 26. *Adresa nr. 404 din 26 ianuarie 1937 a Rectorului Universității Mihailene din Iași către Ministrul Instrucțiunii Publice, al Cultelor și Artelor în vederea prezentării dosarului lui Alexandru Boldur pentru avansarea la rangul de profesor titular la catedra „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” de la Facultatea de Teologie (Chișinău) a Universității Mihailene din Iași.*

MINISTERUL INSTRUCȚIUNII PUBLICE,
AL CULTELOR ȘI ARTELOR

UNIVERSITATEA MIHAILEANĂ
DIN IAȘI

RECTORATUL

Iași 26 ianuarie 1937

Nr. 404

DOMNULE MINISTRU,

Cu onoare vă prezentăm dosarul actelor în baza cărora Senatul universitar – în ședința de la 19 ianuarie 1937 – la intervenirea Facultății de Teologie (Chișinău) a hotărât înaintarea Dlui profesor agregat Boldur Alexandru, la rangul de profesor titular al catedrei „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei”.

Senatul, constatând că toate prevederile art. 26 din Legea pentru organizarea învățământului universitar (și art. 60 din regulamentul general al legii) sunt respectate, Vă roagă să binevoiți a aproba și dispune întocmirea Înaltului Decret Regal pentru înaintarea Dlui profesor agregat Alexandru Boldur, la rangul de profesor titular, la catedra „Istoria Românilor” ce o deține la Facultatea de Teologie cu sediul la Chișinău a Universității Mihailene din Iași.

Dosarul cuprinde în copii, următoarele acte:

1. Adresa Facultății de Teologie (nr. 3426/4567) către Rectorat (13.XII.1936).
2. Adresa Facultății de Teologie (nr. 11/49) către

- Rectorat (11 ianuarie 1937).
3. Cererea adresată de Dl profesor Alexandru Boldur către Decanat (nr. 2982/1936).
 4. Convocarea Consiliului profesoral în ședință specială din 25 noiembrie 1936.
 5. Procesul-verbal al Consiliului Facultății de Teologie din 25 noiembrie 1936.
 6. Convocarea Consiliului în ședință specială din 9 decembrie 1936.
 7. Procesul-verbal al ședinței speciale din 9 decembrie 1936.
 8. Referatul Dlui profesor agregat Alexandru Boldur înreg. la Decanat sub nr. 3250/1936.
 9. Cererea Dlui Boldur Alexandru adresată Ministerului de Instrucție (înreg. sub nr. 49151 din 14 aprilie 1927).
 10. Ordinul Ministerului Instrucțiunii Publice nr. 74763/1164 din 15 iunie 1931, către Rectorat.
 11. I. Decret Regal nr. 2762/1931 pentru numirea în postul de conferențiar definitiv (nr. 104785/1931).
 12. I. Decret Regal nr. 2248/1932 pentru numirea în postul de profesor agregat, prin transformarea conferinței în catedră (nr. 97065 din 22 iulie 1932).
 13. Formular pentru verificare și control (art. 116 din Reg.)
 14. Extras din procesul-verbal nr. 7 al Senatului universitar al ședinței din 19 ianuarie 1937.

RECTOR,

Ștampilă Semnătură

Secretar General,
Semnătură

Doc. 27. *Adresa nr. 799 din 12 martie 1937 a Decanului Facultății de Teologie din Chișinău către Rectorul Universității din Iași prin care se solicită înaintarea pe ordinea de zi a Senatului universitar chestiunea refuzului Ministerului de a executa decretul regal de numire a lui Alexandru Boldur în calitate de profesor titular.*

MINISTERUL INSTRUCȚIUNII PUBLICE,
AL CULTELOR ȘI ARTELOR

UNIVERSITATEA FACULTATEA DE
MIHĂILEANĂ DIN IAȘI TEOLOGIE DIN CHIȘINĂU

Chișinău, 12 martie 1937
Nr. 799

Domnule Rector,

În ședința din 9 decembrie 1936, Consiliul profesoral al Facultății de Teologie, alcătuit numai din profesorii titulari, a propus, cu respectarea formelor legale, ridicarea la rangul de titular a Dlui profesor agregat Alexandru Boldur.

Această propunere de titularizare a fost aprobată de Senatul Universității noastre, care, după ce a constatat îndeplinirea formelor legale, a înaintat-o Ministerului pentru îndeplinirea formalităților de numire ca profesor titular prin decret regal.

Decretul de numire ca titular a Dlui Alexandru Boldur a fost semnat de M. Sa Regele în ziua de 6 februarie a. c.

Cu toate acestea, Ministerul refuză să dea curs formalităților de executare a decretului regal.

Motivele acestui refuz, ce ne-au fost comunicate verbal de Dl Ministru al Educațiunii Naționale, sunt: 1) că

Dl profesor Alexandru Boldur ar fi comunist, și al 2) că nu ar poseda actele necesare în vederea numirii.

Nimeni, nici în Consiliul Facultății și nici în Senat n-a adus Dlui profesor Alexandru Boldur învinuirea că ar fi comunist, insinuare pe care acum o auzim pentru prima dată.

Obiecțiile cu privire la titlurile Dlui Alexandru Boldur s-au ridicat în Consiliul de Facultate.

Având în vedere că titlurile Dlui profesor Alexandru Boldur i-au fost echivalate de Facultate și de Ministerul Educației Naționale, prin adresa nr. 74763 din 15 iunie 1931 și că ele au fost verificate și găsite suficiente a doua oară în anul 1932 cu prilejul numirii sale ca profesor agregat, Consiliul profesoral a înlăturat acele obiecții, realizându-se în această privință unanimitate în sânul Consiliului.

Felul de a vedea al Consiliului de Facultate a fost aprobat de Senat în ședința din 20 ianuarie a. c.

Pentru aceste motive, Vă rugăm să binevoiți a pune pe ordinea de zi a Onoratului Senat chestiunea refuzului Ministerului de a executa decretul regal de numire ca titular a Dlui profesor agregat Alexandru Boldur.

Aici, alăturat Vă înaintăm memoriul, pe care Dl profesor Alexandru Boldur l-a trimis Dlui Ministru al Educației Naționale.

DECAN,
Ștampilă

Semnătură

SECRETAR,
Semnătură

Doc. 28. *Memoriul lui Alexandru Boldur adresat Dlui Angelescu, Ministru al Educației Naționale, în vederea demonstrării convingerilor sale creștinești și naționaliste, și, nicidecum, comuniste.*

DOMNULE MINISTRU,

Subsemnatul BOLDUR ALEXANDRU, profesor agregat la Facultatea de Teologie din Chișinău, sunt informat că o persoană din anturajul politiceii de dreapta m-a denunțat Ministerului Educației Naționale că aș fi comunist, cerând totodată suspendarea titularizării mele. În urma acestui denunț, Decretul Regal prezentat la Palat de Dl Ministru Ștefănescu-Goangă în ziua de 6 februarie a. c. și semnat de M. S. Regele în aceeași zi, a fost oprit în executare.

Cu prilejul acestei învinuiri, țin să declar că ea pornește din josnicia politică a unor indivizi fără scrupule morale și nu corespunde cu adevărul.

Din anul 1928 sunt membru al partidului național-țărănesc. N-am fost și nu sunt comunist.

Verificarea afirmației mele nu prezintă dificultăți, întrucât eu n-am făcut secret din convingerile mele, ci fiind publicist și ziarist mereu le-am scos în vileag.

Pentru a demonstra convingerile mele creștinești și naționaliste prezint aici extrase din cărți, broșuri și articole de ziare, precum și câteva considerații.

Activitatea mea publicistică începe cu publicarea lucrării asupra Basarabiei în limba franceză: „La Bessarabie et les relations russo-roumaines”, Paris, 1927, o carte ce a fost apreciată foarte mult de presa noastră din capitală, de oameni politici, de Ministerul nostru de externe și, în sfârșit, a fost premiată de Fundațiunea „Regele Ferdinand I”.

Dl Pamfil Șeicaru scria atunci în „Cuvântul”, nr.

728/1927: „Alexandru Boldur unește vastitatea unei documentări cu eleganța unei dialectici seducătoare, severitatea metodei cu fluiditatea stilului, animând de la pagină la pagină, de la capitol la capitol interesul. Alexandru Boldur reînnoiește tradiția lui Hașdeu în cultura națională și cea dintâi obligație a Statului Român este crearea catedrei universitare pentru acest învățat profesor basarabean”.

Dl Tommaso Tittoni își dădea cu părerea în „Convorbiri literare”, 1927, mai-august, în articolul „Basarabia, România și Italia”: „Monografia cea mai completă ce s-a scris despre Basarabia ... Boldur apără cu strășnicie drepturile României”.

Chiar și adversarii noștri din străinătate au recunoscut meritul meu în această chestiune. Dl P. N. Miliucov a scris în „Les Dernières Nouvelles” /rusește/, Paris, 1927, 7 aprilie următoarele: „Trebuie să remarcăm ... cunoștințele vaste ale autorului atât în chestiunile istorice, cât și în cele juridice legate cu chestiunea Basarabiei ... Partizanii unirii Basarabiei din Europa au căpătat în persoana autorului un bun aliat. La cartea Domniei sale va trebui să recurgă oricine, interesat întrucâtva în chestiune și trebuie să recunoaștem că în seria lucrărilor de acest fel, lucrarea Dlui Boldur, și din meritele sale științifice, și din buna sa credință comparativă, prezintă o excepție plăcută”.

În activitatea mea ce urmează ating o serie de chestiuni politice și sociale.

În anul 1928.

„Unirea” broșură, pagini 16. „Unirea este actul înțelepciunii istorice. Noi, oamenii, putem greși. Dar bătrâna istorie știe ce face. Ea duce naționalitatea română spre renaștere, spre crearea culturii noi și a valorilor noi. Acel strigăt pe care ea l-a pus în gura lui Marghiloman, noi putem numai să-l repetăm: „Trăiască România nouă și nedespărțită”.

În anul 1929.

„Comunismul și Basarabia”, 21 februarie 1929. „Fără lupta cu influența comunismului noi am putea deveni jertfă a pasivității noastre și multe neplăceri ne-ar aduce oamenii neloyalii din Basarabia și Transnistria” / Articol în ziarul „Cuvântul” / București.

În anul 1930.

„Chestiunea Basarabiei” broșură, Chișinău, 1930, p. 49. „Pentru un om fără prejudecăți răspunsul este cu desăvârșire clar: expansiunii comuniste trebuie să-i fie pus un sfârșit hotărât”.

„Procesul de la Moscova” articol în ziarul „Cuvântul”, 13 decembrie 1930. „În atmosfera spirituală specială se pregătesc la Moscova și se pun la cale spectacole judiciare”.

În ziarul „Cuvântul” din București la 28 noiembrie 1930, articol despre: „Esența dumpingului sovietic”. „Dumpingul sovietic poate dura atâta vreme, cât mai rămâne în Rusia ceva pentru jefuire, cât populația Rusiei va admite aceasta, va tolera, se va supune și va aduce pe altarul jertfelor zeului comunist ultimele rămășițe ale avutului său”.

În anul 1931.

În ziarul „Cuvântul Basarabiei” din Chișinău de la 21 decembrie 1931, articol despre „Conducerea bisericească”.

„Clerul ortodox trebuie să se lepede de caracterul său abstract. El trebuie să împrumute ceva de la activitatea catolică în afacerile lumesti. El trebuie să devină conducătorul populației în toate privințele, în toate amărăciunile și nenorocirile”.

În ziarul „Cuvântul” din București de la 29 septembrie 1931, articol despre: „Moldova socialistă”. „În comparație cu Moldova de peste Nistru, Basarabia se prezintă ca un adevărat paradis”.

În ziarul „Cuvântul” din București de la 4 ianuarie 1931, articol despre: „Propaganda sovietică și contra-

sovietică”. „Cu regret repetăm, pentru scopuri de propagandă la noi nu se face nimic, pur și simplu nimic. Este o neglijență condamnabilă ... E datorie față de interesele superioare ale statului să se alcătuiască un plan bine precizat de propagandă, folosindu-se, în deosebi, de emisiunile de radio”.

Tot în „Cuvântul” din 10 iunie 1931, articol despre: „Un mecanism de tirani și robi”. „Rusia sovietică devine tot mai mult și mai mult un mecanism de tirani și robi”.

În articolul „Filosofia intuitivismului rusesc” publicat în revista „Gândirea” din București, 1932, nr. 2, mă declar adept al filosofiei ideal-realiste, ce nu are nimic comun cu filosofia marxismului, ba îi este chiar opusă.

În anul 1932.

În ziarul „Cuvântul Basarabiei” din Chișinău de la 1 mai 1932, un articol despre „Pâinea cerească și pâinea pământescă”. „Creștinismul trebuie să devină activ... pentru a ne apropia de Dumnezeu”.

Tot în acest ziar la 27 noiembrie 1932, am publicat un articol despre: „Despre ce nu a vorbit DI Titulescu”. „Și atunci ne întrebăm, nu ar fi fost mai bine ca să se fi dat pe față, să se fi demascat toată politica ipocrită a Sovietelor față de noi, în cadrul raporturilor internaționale europene”.

În anul 1933.

Broșura „Problema pactului de neagresiune sovieto-român”, Chișinău, 1933, pagini 20.

„Un sentiment de cumpănă, de stăpânire de sine, de lipsă de enervare trebuie să primeze politica polono-română față de Soviete. Pactele sunt ceva relativ și provizoriu. În momentul când în sistemul internațional contemporan ar interveni un eveniment nou de natură să schimbe situația în favoarea Sovietelor, nici un tratat internațional nu va fi în stare să împiedice Sovietele în acțiunea lor spre îndeplinirea viziunilor revoluționare”.

Broșura „Problema politicei creștinești”, Chișinău, 1933. „Zeul comunist pământesc care le fâgăduiește paradisul pe pământ intră în lupta satanică cu Dumnezeuul creștinătății. Este cu totul de înțeles întrebarea ocazională a scriitorului rus Merejcovschi „Pentagram oder Kreuz”. Trebuie să opunem comunismului integral materialist creștinismul renăscut” / pagina 33, 35 ș. a.

În anul 1934.

În vara anului 1934 iau parte la elaborarea programului politic național țărănesc la Techirghiol și Constanța. Ca rezultat al acestei ocupații, am publicat broșura „Stat țărănesc” ce prezintă de fapt o dezvoltare a acestui program cu unele împrumuturi din ideologia corporatistă și din organizația fascistă din Italia.

În ziarul „Raza” din Chișinău de la 18 octombrie 1934, am publicat articolul: „Preotul social și judecata”. „Numai prin cea mai strânsă legătură cu nevoile mulțimii, preotul devine un factor real al vieții pastorilor, iar turma lui capătă o închegare solidă și temeinică”.

Tot în ziarul „Raza”, nr. 184 din 1934, am publicat articolul „Ajutor Bisericii din partea Statului”. „Unul și același izvor de tărie morală înrudește Biserica și Statul și face ca Statul să dea Bisericii un ajutor sincer și moral”.

Un alt articol în „Raza” din Chișinău, nr. 187 din anul 1934, „Din nou despre Stat și biserică”. „Statul trebuie să fie bazat pe suveranitatea moralei creștinești”.

„Raza”, nr. 190 din 1934. „Cinematograful și biserica”. „Trăim în momentul de față o epocă, când tradiția ateismului și indiferentismului religios se rupe, când lumea începe să caute credință”.

„Raza”, nr. 206 din anul 1934. „Preotul social”. „Condițiile sociale noi cer ca preotul să devină un factor al vieții sociale și el să fie legat cu viața poporului”.

În anul 1935.

„Soarta istorică a nobilimii din Basarabia”, broșură, Chișinău, 1935, pag. 23. „Clasa nobilimii basarabene deznaționalizate a murit în momentul renașterii națiunii române și Statului național ... Împrejurările istorice s-au schimbat radical în favoarea noastră pentru ca încă odată să stabilească și să apară într-o lumină nouă acel adevăr banal, însă permanent viu și de atâtea ori verificat în istorie, care glăsuiește: „Românul în veci nu piere”.

„Școala de la Câmpulung”, ediția Partidului Național-Țărănesc, București, 1935. „Monografia istorică a satului”. „Trebuie să militați foarte mult și în această direcție. Fiind înconjurați de dușmani, avem nevoie de păstrarea și întărirea spiritului național, a naționalismului în ambele lui feluri și ca patriotism, și ca etnicism constructiv de protejare a muncii Românilor” / pagina 121.

În anul 1937.

În ziarul „Viața Basarabiei”, Chișinău, ianuarie 1937, „Naționalismul constructiv”. „Național-țărăniștii nu agită lumea cu promisiuni prea îndrăznețe / etatizarea Băncii Naționale pentru asigurarea creditului pe bresle și naționalizarea bogățiilor naturale / , din simplul motiv că vor să epuizeze toate posibilitățile evoluției pașnice. Cine ar îndrăzni să spună că nu ne mai rămâne nimic de câștigat pentru binele poporului românesc pe calea de evoluție?”.

În ziarul „Gazeta Basarabiei”, Chișinău, director Ion Costin /liberal/, 22 ianuarie 1937, „Monumentul Unirii”. „În piatră și bronz trebuie să strălucească un act istoric, plin de un sens fundamental pentru întreaga noastră istorie națională, o mare epocă de refacere, întâlnirea renașterii române cu dezrobirea țaranului basarabean, căderea în neant a imperiului rusesc și totodată ridicarea steagului românesc în Basarabia”.

Din cele de mai sus, rezultă că, de fapt, convingerile mele creștinești și naționaliste în sensul adevărat al cuvântului nu pot să fie puse la îndoială.

În ce privește partea formală a titularizării mele, ea este în deplină regulă: definitivarea mea în calitate de conferențiar s-a făcut în 1931 din inițiativa Ministerului Instrucțiunii Publice. Titlurile mele academice ruse au fost echivalate de Facultatea de Teologie și de Senatul Universității din Iași cu titlul de docent din țară. Ministerul și-a însușit „acest mod de a vedea”. Verificarea actelor s-a mai făcut a doua oară în 1932 cu ocazia numirii mele în postul de profesor agregat și, în sfârșit, a treia oară acum de Senatul universitar la 20 ianuarie 1937 cu ocazia titularizării mele.

Prin urmare, nu poate să existe alt motiv pentru persecuția mea, decât faptul că sunt național-țărănist.

Întrucât, însă, îmi este imposibil de a admite ca Ministerul Educației Naționale, luând măsuri împotriva politicianizării Universităților, să facă însuși el politică, rog respectuos să binevoiați a urgenta executarea I. D. R. semnat de M. S. Regele, ce se află acum oprit la Dl Secretar General al Ministerului profesor C. Kirilășcu.

Primiți, vă rog, asigurarea respectului meu.

6.III.1937. A. Boldur

Semnătură

Doc. 29. *Adresa Ministerului Instrucțiunii, al Cultelor și Artelor către Rectorul Universității din Iași cu privire la avansarea lui Alexandru Boldur la rangul de profesor titular la catedra „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” a Facultății de Teologie a Universității din Iași. În partea stângă de sus adresa are la primire nr. 985 din 6 aprilie 1937.*

MINISTERUL INSTRUCȚIUNII, AL CULTELOR
ȘI ARTELOR

DIRECȚIUNEA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

Domnului Rector al Universității
IAȘI.

Avem onoarea a vă face cunoscut că, pe baza raportului nostru, Majestatea Sa Regele a binevoit să aprobe prin Înaltul Decret nr. 420/937, ridicarea Dlui Alexandru Boldur la rangul de profesor titular la catedra „Istoria Românilor cu privire specială la istoria Basarabiei” ce ocupă la Facultatea de Teologie a Universității din Iași, pe data de 6 februarie 1937, potrivit dispozițiilor art. 26 din Legea învățământului universitar și art. 60 din regulamentul legii.

MINISTRU,
Ștampilă Semnătură

Director General,
Semnătură

Doc. 30. *Jurământul depus la 25 iunie 1937 de către
Alexandru Boldur în calitate de profesor titular.*

MINISTERUL INSTRUCȚIUNII PUBLICE ȘI
AL CULTELOR
UNIVERSITATEA DIN IAȘI

JURĂMÂNT

Jur credință M. S. Regele CAROL al II-lea.

Jur să respect Constituția și legile țării.

Jur să-mi îndeplinesc cu onoare și conștiință funcția
ce-mi este încredințată și să păstrez secretele serviciului.

Așa să-mi ajute Dumnezeu.

(Semnătura) A. Boldur
(Funcția) profesor titular
Facultatea de Teologie
din Chișinău
I. D. R. 420/1937

Astăzi, 25 iunie 1937, s-a prestat prezentul jurământ în
cabinetul nostru.

RECTOR, DECAN
AL FACULTĂȚII DE.....

Ștampilă Semnătură

Secretar
Semnătură

Doc. 31. *Formularul pentru verificare și control
întocmit de către Decanul Facultății de Teologie din
Chișinău N. Popescu-Prahova pe numele lui Alexandru
Boldur.*

Universitatea din Iași
Facultatea de Teologie din
Chișinău

FORMULAR
pentru verificare și control

întocmit conform art. 116 din Regulamentul general
al învățământului superior.

Numele (de familie) Boldur

Pronumele (de botez) Alexandru

Născut la anul 1886 luna februarie ziua 25

în Comuna orașul Chișinău județul Lăpușna

Titlurile de studii Privat-docent Certificat nr. 1979
din 1918

eliberat de Universitatea din Petrograd

Este de cetățenie română originea etnică română

religie ortodoxă

Situația militară _____

Contingentul 1908 gradul Soldat de infanterie
unitatea nerepartizat

Căsătorit în anul 1915 cu D-șoara Zinaida
Mocrșanschi având 2 copii

A ocupat până în prezent în învățământ (funcția sau
postul) de profesor agregat la Facultatea de Teologie –
Chișinău de la 20 iulie 1932 și până la 9 decembrie 1936

cu salariu de lei 11 100 lunar

Datele obținerii termenelor de gradații gradația a II-

Constituirea carierei didactice a profesorului
Alexandru V. Boldur. Culegere de documente

a pe ziua de 1 ianuarie 1933 recunoscută cu adresa nr.
139644 din 5.XII.1932

*În prezent mai ocupă următoarele funcțiuni
salariate:*

a) *La stat, județ sau comună _____
cu salariu (diurnă) lunară de lei _____*

b) *La alte instituții _____ cu salariu
(diurnă) lunară de lei _____*

DECAN,
Ștampilă

Semnătură

Secretar,
Semnătură

DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr.
1709/1937, f. 15.

Doc. 32. *Solicitarea lui Alexandru Boldur înaintată către Rectorul Universității din Iași privind amânarea reținerilor din salariu pentru achitarea datoriei contractate cu ocazia tipăririi lucrării sale „Istoria Basarabiei”.*

Domnule Rector,

Subsemnatul, Boldur Alexandru, profesor la Facultatea de Filozofie și Litere din Iași, aflând că Facultatea de Teologie pretinde să-mi fie făcute rețineri din salariul meu, pentru achitarea unei datorii vechi, contractate la Facultatea de Teologie pentru tipărirea lucrării mele „Istoria Basarabiei” și făcând din partea mea o întâmpinare la Ministerul Instrucțiunii, Educației Naționale, Cultelor și Artelor, rog să binevoiți a amâna aceste rețineri până la sosirea răspunsului.

Anexez aci și o copie de pe această întâmpinare.

Primiți, vă rog, asigurarea respectului meu.

A. Boldur

Doc. 33. *Copia adresei înaintate Ministrului Instrucțiunii, Educației Naționale, Cultelor și Artelor de către Alexandru Boldur în vederea menținerii fără schimbare a hotărârii inițiale a Ministerului privind anularea datoriei față de Facultatea de Teologie.*

DOMNULE MINISTRU,

Subsemnatul BOLDUR ALEXANDRU, profesor la Facultatea de Filosofie și Litere din Iași, refugiat din Chișinău, prin petiția mea cu nr. 162224 din 1940 am rugat, dată fiind situația mea materială extrem de grea, să-mi fie acordate înlesniri cu privire la plata datoriei de 56000 lei față de Facultatea de Teologie, contractată cu ocazia tipăririi lucrării mele „Istoria Basarabiei”, care reprezenta cursul meu ținut la această Facultate, invocând următoarele motive:

- 1) Fiind transferat la Iași s-a oprit desfacerea normală a cărții, deoarece numărul studenților la Facultatea de Litere este incomparabil mai mic.
- 2) Am pierdut la Chișinău tot mobilierul, vase de bucătărie și lenjerie, o serie de produse pregătite pentru iarnă, aproape tot tirajul cărții „Istoria Basarabiei”, o bună parte din cărți de bibliotecă etc., astfel că acum a fost nevoie să încep organizarea gospodăriei mele, cumpărând rând pe rând toate cele necesare.

Rugasem să-mi fie admis a plăti sus numita datorie prin prezentarea în natură a exemplarelor din „Istoria Basarabiei” (vol. I și III) cât se va putea găsi pe piața Capitalei, precum și a celor ce vor fi publicate în continuare și pentru terminarea ediției.

Cu mare mulțumire sufletească am aflat din adresa Ministerului Educației Naționale din 4 octombrie 1940, că

Ministerul, având în vedere împrejurările menționate de mine, a dispus ștergerea datoriei ce o mai am față de Facultatea de Teologie din Chișinău.

Ulterior, însă, Facultatea de Teologie, luând în discuție adresa Ministerului cu privire la această chestiune, nu s-a învoit cu hotărârea Ministerului, arătând motivul că „situația financiară a Facultății de Teologie este extrem de precară după evacuare, că toți profesorii ar pretinde același lucru, că subsemnatul nu pot invoca situația de refugiat, fiind transferat la Facultatea de Litere din Iași în momentul aplicării legii de raționalizare”.

Îmi permit să fac la adresa Facultății de mai sus, următoarea mea întâmpinare:

Situația unei instituții de Stat nu poate să fie comparată cu situația unui om, pe care l-a ajuns nenorocirea.

O instituție a Statului, dacă este utilă, nu se îmbolnăvește și nu moare din cauza lipsei de mijloace bănești, pe când omul lipsit de ajutor la momentul critic și părăsit de semenii săi poate să fie expus cu familia sa lipsurilor, foametei, bolilor până și chiar pericolului de a-și pierde viața.

Cred, deci, că ar fi mai uman și îmi permit să spun mai creștinesc, să fie luată în considerație situația mea materială precară, adică situația foarte grea a unui refugiat, care este pus în imposibilitatea să-și plătească datoria, fără a ține seamă de situația materială a Facultății de Teologie.

Cu privire la al doilea motiv, pe care îl invocă Facultatea, am de făcut următoarea precizare: nimeni din profesorii Facultății de Teologie nu poate pretinde același lucru. Sunt perfect informat că înainte de evacuare, în afară de mine, abia trei profesori aveau datorii, contractate pentru tipărituri, anume preoții Valeriu și Cicerone Iordăchescu

datorau sume mici, ce nu întreceau 2000 sau 3000 lei de fiecare, și preotul Popescu Moșoaia, astăzi pensionar, datora aproximativ 40000 lei. Însă, situația acestui din urmă profesor nu poate să fie comparată cu situația mea, deoarece Domnia sa are avere și în cuprinsul țării, în hotarele ei de azi.

În sfârșit, în ce privește afirmația că eu nu pot invoca situația de refugiat, întrucât am fost transferat la Iași în urma legii de raționalizare, ea nu are la bază decât o adevărată inadvertență.

M-am aflat cu domiciliul real la Chișinău până la ziua de 28 iunie a. tr., deoarece soția mea avea o catedră de pian la Conservatorul Municipal din Chișinău. Toți profesorii Facultății de Teologie cunosc că aveam locuința chiar în curtea acestei Facultăți și am plecat la Iași cu familia în noaptea fatală spre 28 iunie, părăsind apartamentul meu plin de diferite obiecte.

Cu privire la salarizare, toți refugiații funcționari de stat și-au păstrat salariul, deci, din acest punct de vedere, nu există nici o deosebire între mine și oricare alt refugiat, funcționar de stat. Și cea mai bună dovadă a valabilității argumentelor mele de mai sus, prezintă carnetul de refugiat nr. 60824 din 1940, pe care l-am obținut de la Comisariatul General pentru refugiați.

Mai pot adăuga că la greutatea materiale, ce stau în legătură cu părăsirea gospodăriei din Chișinău la voia soartei, s-a adăugat și o lipsă în bugetul nostru familial al salariului soției (5000 lei). Dânsa până acum nu și-a putut căpăta o catedră asemănătoare de pian.

De nicăieri n-am primit nici un ajutor și am căutat să mă ridic din propriile mele forțe.

Cred că în urma arățărilor de mai sus, Facultatea de Teologie nu va putea să mai persiste în hotărârea sa.

În consecință, rog, Domnule Ministru, să binevoiți a menține fără schimbare, hotărârea inițială a Ministerului de ștergere a datoriei mele față de Facultate.

Primiți, vă rog, Domnule Ministru, asigurarea distinselor mele considerațiuni.

Semnătură *A. Boldur*
Intrarea Costaforu 4
București

DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr. 2078/1941, vol. I, f. 13 (față-verso), 14.

Doc. 34. *Adresa Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor către Rectorul Universității din Iași prin care se informează că Alexandru Boldur a fost numit Director al Institutului de Istorie Națională „A. D. Xenopol” de pe lângă Universitatea din Iași.*

MINISTERUL CULTURII NAȚIONALE ȘI
AL CULTELOR

DIRECȚIUNEA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

Dlui Rector al Universității Iași
177.579/943

Avem onoarea a vă face cunoscut că prin Decretul nr. 2395/943, publicat în Monitorul Oficial nr. 207 din 4 septembrie 1943, Dl profesor Alexandru Boldur, titularul catedrei „Istoria Românilor” de la Facultatea de Litere și Filosofie din Iași, a fost numit pe data de 5 septembrie 1943, Director al Institutului de Istorie Națională „A. D. Xenopol” de pe lângă Universitatea din Iași, grupa A 20, tip de salariu 18, în conformitate cu dispozițiunile art. 4 din Decretul Lege nr. 1472/943 publicat în Monitorul Oficial nr. 122 din 27 mai 1943 pentru organizarea și funcționarea Institutului de Istorie Națională „A. D. Xenopol” de pe lângă Universitatea din Iași.

MINISTRU,
Ștampilă Semnătură

DIRECTOR,
Semnătură

BIBLIOGRAFIE:

Lucrări speciale:

1. *Arhivă istorică. Din istoria Facultății de Teologie din Chișinău.* În: „Cugetul”, Revistă de Istorie și Cultură, nr. 3 (31), 2006.
2. *Arhivă istorică. Înființarea Facultății de Teologie la Chișinău.* În: „Cugetul”, Revistă de Istorie și Cultură, nr. 2, 2000.
3. Petrencu A. *Alexandru Boldur – profund cunoscător al istoriei neamului.* În „Revista de istorie a Moldovei”, 1992.

Monografii:

1. Boldur A. *Memorii. Viața mea. Lumini și umbre.* București, Editura Albatros, 2006.
2. Lungu P. *Alexandru Boldur – simbol al identității naționale.* Galați: Editura Muzeului de Istorie Galați, 2020. ISBN 978-606-8769-30-1. Chișinău: Lexon-Prim; Galați: Editura Muzeului de Istorie Galați, 2020. (Colecția «Teze de doctorat» / coordonator: George Enache, ISBN 978-9975-3424-8-3; nr. 2). ISBN 978-9975-3424-7-6, 300 p.

Fonduri arhivistice:

1. DJANI, fond Alexandru I. Gonța, (1918-1977), dosar V 3/1965.
2. DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1354/1931, vol. II.
3. DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1709/1937.
4. DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1348/1930, vol. II.
5. DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza”

din Iași, dosar 1709/1937.

6. DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1404/1932.
7. DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1405/1932.
8. DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1657/1937, vol. III.
9. DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar 1658/1937, vol. I.
10. DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr. 2078/1941, vol. I.
11. DJANI, fond Rectorat, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, dosar nr. 2252/1943, vol. III.
12. SANIC, fond Boldur Alexandru, dosar 1/4.
13. SANIC, fond Boldur Alexandru, dosar 1/5, vol. II.
14. SANIC, fond Boldur Alexandru, dosar II/13.
15. SANIC, fond Boldur Alexandru, dosar II/13.

SERGIU CORNEA, POLINA LUNGU

**CONSTITUIREA CARIEREI DIDACTICE A
PROFESORULUI ALEXANDRU V. BOLDUR
CULEGERE DE DOCUMENTE**

Universitatea de Stat
„Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
Piața Independenței 1, Cahul
MD-3909, Republica Moldova
Tel: 0299 22481; Fax: 0299 24752
Email: rectorat@usch.md

Bun de tipar: 15.03.2022
Format: 14,8 cm x 21 cm
Coli de tipar: 8,67
Tirajul 150 ex.
Tipografia „CentroGrafic” SRL, Cahul
Tel: 0299 25949
Email: centrografic@mail.ru

